Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партн Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 57 (4382). ШИНАРДИ, 16 май, 1967 шу. Мах 2 кап.

ИСКУССТВА ГОВЗАНЧАШТА — СИЙЛЕН СОВГІАТАШ

6 мае денз 13 мае кхаччалца доккха цІей хилар Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхошта—вайцига хьоашалгІа хилар Къилбаседа - ХІирийчен литературан искусстван болхлой.

Н. Кобиашвиле даькккхача укх сурта тІа шоана бІаргагу Къилбаседа - ХІирийчен творчески коллективашта Сийлен грамоташ яларах дола Указ Іодешаш воалла Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель нов. Алмазов.

13 мае Лермонтова цІерагІча театре хиннача вІашагІкхетарах йола материал еша «Сердало» 3-ча оагІон тІа.

КЪИЛБАСЕДА-ХІИРИЙ АССР ИСКУССТВАИ ЛИТЕРАТУРАИ КІИРА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР-е ДІАХЬОЧА ДАКЪА ЛОАЦАШ ХИННАЧА ТВОРЧЕСКИ КОЛЛЕКТИВАШТА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТАШ ЯЛАРАХ ДОЛА.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Лакхара исполнительски говзал хиларахи республикерча къахьегамхошта художественни гІулакх лоаттадеш хьинаре болх барахи Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Къилбаседа - ХІирий Автономни Советски Социалистически республика халкъа халхарий паччахьалкхен ансамблана;

Къилбаседа - ХІирий Паччахьалкхен музыкально - драматически театра;

Къилбаседа - ХІирий республикански эрсий драма театра;

Къилбаседа - ХІирий Паччахьалкхен филармоне симфонически оркестра;

Къилбаседа - ХІирий Автономни Советски Социалистически Республика культура Министерства художественни музея;

Къилбаседа - ХІирий халкъа творчества республикански цІен «Иристон» яхача хоровой капеллана.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

гор. Грозный, 13 май, 1967 ш.

А. В. БАЕВАЙНА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЗАСЛУЖЕННИ АРТИСТКА ЯХА СИЙЛЕН ЦІИ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Лакхара исполнительски говзал хиларахи республикерча къахьегамхошта художественни гІулакх лоаттадеш хьинаре болх барахи Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика заслуженни артистка яха сийлен цІи лойла **Альбина Владимировна Баевайна** — Къилбаседа - ХІирий Автономни Советски Социалистически Республика халкъа халхарий Паччахьалкхен ансамбла солисткана.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

гор. Грозный, 13 май, 1967 ш.

ХІАРА БОАХАМА — КХОАЧАМ ХИЛЛАЛ ДОАКЪАР

Юрта боахама берригача къахьегамхошца цхьана Октябра юбилейна сийленца накъабаха кийчлуш ба Нохч - ГІалгІайчен хьайбаш леладераш а. Шоай торонашка а хьежа юбилейни шера хьайбаш кхы а дебаде. Советски Іаьдала 50 шу дуза дикх тІакхачалехьа паччахьалкхенга дулх, шура, тха, фуаш дохкара шера план кхоачашъе, заказал совгІа Даьхенна бІаьш тоннаш продукци яла декхар тІайийцал цар.

Хьайбаш леладераша денна дош чІоагІа да. Биъ бетта йола хьайбай продукташ йохкара план кхоачашъяьй республико дуккхача районий боахамаша. Къаьстта дика къахьийгад Ведана района хьайбаш леладераша. Цар 85 процент кхоачашъяьй шура йохкара план, дулх дохкара план — 91 процент. Во лелац гІулакхаш Гудермесски, Наурски, Шаьла, цхьайолча кхыча районашка.

Цар толамаша вай даьгаш гІоздоах. Цхьабакъда, дицалийта йиш йолаш дац укх шера вай боахамашта хьалхашка латта декхараш чоалхане хилари хІаьта уж декхараш а хьайбай боахам дегІабоалабара план а кхоачашъяр эггара хьалха доакъара базах тийша хилари.

КІезига балхаш даьлац вай республикерча колхозашеи совхозашеи доакъар кийчдара гІулакх тоадара. Моттигашкара хьалаш теркал а деш дукхагІа дІайийнай эггара лоархІамегІа йола доакъара культураш.

Доакъара база йоакхо яра гІулакх дІадоладу доакъара культураш дІаерца. Агротехнически мероприятей бІарчча комплекс кхоачашъяьй республика дуккхача колхозашеи совхозашеи хьайбашта кхоачам боллаш йол, силос, сийна доакъар Іалашдара. Итташ да эггара дикагІа йолча хьачашка фермашта юхе а кхыча участкашка а хьалха юв культураш дІа а йийна хІанз хьажкІаш йийна доалаш латта боахамаш. Хьаьй бІаьсти денз гуйранга кхаччалца хьайбаш дикагІа долча доакъарца Іалашде йиш хулийтаргйола баьццара конвейер. Кхоачамхиллал тайп - тайпара доакъар Іалашде гІерт хьайбаш леладераш. Цар лаьрхІад юкъера лаьрхІача хІара Іатта 18 центнер сигІожа доакъари 20 центнер силоси кийчъе. ХІаьта гІожача доакъарца дукхагІа йол хила еза.

Лаьттанна тІаоадал а йовхал а бокъонпа нийсъяларах чехка дегІайоагІа хІанз дІайийна а шоаш тІаяьнна а баьцаш. Тирка йистерча цьадолча боахамашка мангал баьннаб. Масала, Шелковски Наурски районий боахамашка доакъара хьалхара тоннаш вІашка теха дІаоттаяьй.

Дукхача районашка хІанз а хьокхаргхиннаяц буц, амма цига а мангал бала дукха ха нйса яц. Из кхета а деш мангал хьокхача эшаргйола еррига техника сихха кийчъе еза. хІанз вІашагІйохка еза доакъар кийчдергдола бригадаш, уж транспортацеи инвентарацеи Іалашъе еза. Механизаторий декхар да еррига мангал хьокха машинаш, тракторий йолхьичгаш, холаш ду механизмаш, кхыйола техника бокъонца учете хьаэцари цунна ремонт яри. Цхьаккха а мангал хьоккача эша механизм хила йиш яц пайда ца эцаш. Техника тоаеча колхозаштеи совхозаштеи чІоагІа новкъостал де деза «Сельхозтехника» моттигашкарча отделенеша, боахамаш ремонта эшача запасной оатхалашца Іалашде деза.

ДІадахача шера опыто хьахьокх ханнахьа хьайбашта кхоачам хиллал доакъар Іалаш ца даьча боахамашка хала хьалаш отташ хилар. Цу боахамий доахан тишлу, продуктивность лохлу, хІаьта цунца лувзаделна хьайбай продукташ яхара а йохкара а планаш кхоачашъяц. Цудухьа производственни управленеша, боахамий кулгалхоша, специалисташа хІанз де дезар да хІара боахама хьайбаш Іангара дахара мел доакъар эш а хьежа из кийчдара план оттаяр. Цу тІа белгалде деза малагІа доакъар мел эш, из мичара тІадахьаргда, малагІа резерваш я пайда ца эцаш. Эшача доакъара нийса расчет яр а из мичара мел кийчде йиш я белгалдаккхар а чІоагІа лоархІаме да, хІана аьлча бІаьсти тІехьа ялар а шийла хилар а бахьан долаш буц кІезиг - дукха тІехьайисай дегІая, хІаьта дІахо цо дегІ мишта дахьаргда ховш а дац. Долче, цхьаккха а мангал хьокхаргбола чІегалг йита йиш яц укх шера теркал ца еш а доакъара баланса юкъе ца хьош а. Мангал хьакха беза наькъий йистошка, хиш дехкача сангарашта юхе — массанахьа. Трактор тІагІоргІйоацача кулгаца хьакха беза мангал.

Ховш да дІайийна а шоаш тІаяьнна а баьцашерригача участкашка цхьатарра кхачаш ца хилари хІаьта уж ерригаш а хьокхаргхиларга хьежаш хилча хьалха кхаьчача баьцех йоакха хьайбанна пайдана йола веществаш цунах дІайоалаш а доакъара дикал лохлуш а хилари. Цудухьа ерригача хьакха езача участкашка даим бІарглокхаш хила а хьалха хьокхаргхинна участкаш хьалхагІа хьокхилга вІаштІехьдаккха а декхарийла ба специалисташ. Лакхбе беза кийчду доакъар дика хилийтарах бола цар бехктокхам. Специалиста декхар да мангал мишта хьокх, хьалъацаш а вІашкатохаш а йола йол екъа я тІаьда я хьожаш бІарглакхар.

Доакъар кийчдара балхаш ханнахьа а лакхача боараме а чакхдахара чІоагІа лоархІаме да мангал хьокхача наьха къахьегам лерттІа вІаштІехьбакккхар, цар балха безам тІагІоргбола материальни гІулакхаш дар. Доакъар кийчду бригадаш цІаккха а цар болх соцаргбоацаш мел эшачунца Іалашъе еза, доакъар дукхагІа а дикагІа а кийчдарашта алапел совгІа ахча тела деза, шоай хьайбашта доакъар дала деза, кхы гІулакхаш де деза.

Профсоюзни организацей декхар да доакъар кийчдара балхаш дІадолалушшехьа а из болх беча бригадашта юкъе шерра социалистически яхь йоаржаяр. Мангал хьокхача хІара бригада, цунна юкъерча хІара саго Советски Іаьдала 50 шу дизара сийна социалистически декхараш тІаэцаргдола гІулакх вІаштІехьдаккха деза. Доакъар кийчдеш боахкача наха юкъе хадданза политически болх бе беза партийни организацеша, царна деша газеташ, журналаш, литература лоаттаде, кхы эша хьалаш Іалашде деза.

СОВЕТСКИ ІАЬДАЛА 50 ШУ

Ди тІехьа дукхагІа

Юбилейни шу доладелча дена доаха къахьегама толамаш беттагара-беттага лакхагІа хулаш хьайоагІа Грозненски химически комбината коллектив. Укх бетта къаьстта дика къахьег комбината болхлоша. Хьалхарча декала план 104,5 процент кхоачашъяьй. Хьинаре къахьегарца белгалъяьнна я Баев Александри Тюрин Николайи керте латтача цехий коллективаш.

Н. КОСТЫРИНА,
Грозненски химически комбината инженер-экономист.

Керда ши скважина

МАЛГІАБИК. (Телефонаца). КІоаргагІа бурув а тохаш, дукхагІа мехкдаьтта даккхара чІоагІа къовсам лоаттабу тха контора бурувдеттараша. Биъ бетта план 104,4 процент кхоачашйир, планал совгІа теха бурув 251 метр я. Апрель бетта мехкдаьтта кІеж а тохаш, ши скважина дІаелар мехкдаьтта доакхарашка. Бурув токарга дІабола мах лохбарах паччахьалкхенна кходаьд эзараш сомаш ахча. Укх бетта кхы а лакхагІа да бурувдеттараша доаха къахьегама толамаш. Хьалхарча декада план тІехкхоачашъяьй. Хьинаре къахьег Шишов Василе, Хамурзнев ХьакІаьша кулгалдеча бурувдеттарий бригадаша.

С. ТЕМИРАЕВ.

ХЬАЛАШ ТОАДАЬД

Дукха ха йоаццаш а тІехьа Гудермесски медико - инструментальни завода шлифовка цех унахцІенонна дика йоацаш доархІаш яр. Производственни дом хулар цехерча феца. Вентиляце вІаштІехьдалацар цехера фо цІенде. Цига латташ хинна вентиляторащ лоха мощность йолаш яр. Из бахьан долаш цеха коллектива болх бизза дІабахийтацар.

1968-ча шера заводо арахеца еза продукци 2,5 миллиой сома маьха я. Лакхе дийцача хьисаперча хьалашка уж декхараш кхоачашде хало хургдар. Дукха балхаш дир балха хьалаш тоадара завода керттерча инженера Самсоненко Глеб Трофимовича, керттерча технолога Мед Виталий Константиновича, хІаьта вентиляци яра волча инженера Сарычев Виктор Ивановича из кхоачамбоацар дІадаккхара чертеж кийчйир, технически совето могадир из кердадар. Производства из юкъедахьа атта дацар, хІана аьлча ритмично болх бе безаш яр цех, заводо план кхоачашъяр цох тийша а дар. Цудухьа паччахьалкхен плана зе а хургдоацаш из болх чакхбаккха безаш бар.

ВІашагІъеллар В. Кавергин керте латта монтажникий бригада. Еррига уйла тІа а яхийта электропроводаш а йохкаш, царех хьахеттар станокаш. Из болх толамца чакхбаьккхар электрослесараша В. Журбас, В. Быкова С. Козлова, кхычар. Дукха ха ялалехьа цехера дІаьхар вентиляционни турбаш, цар метта пайда эца болабир цеха кІаларча подвалах, ваакум камерах эцаш саина. Станокашкара дом цу камера чу бода. Цох боккха пайда баьлар, хьалха касташ цІенъеш хинна турбаш цІенъе ца езаш хилар, кхычахьа балха баха йиш йолаш слесараш мукъабаьлар, фо цІена да.

ХІанз станокаш дІаоттаяьй елочка хьисапе, хьалха 66 саго мара болх ца беш хиннача моттиге хІана цхьав сменах 116 саго болх бу. Цунца цхьана лакхъеннай къахьегама овсарле, лохденнад продукцега дІадодар. Шера 2.5 миллиой сома маьха продукци арахеца йиш йолаш кийчъяьй цех.

Йштта къахьегача завода коллективо толамца кхоачашду хьалхашка латта декхараш. Октябра цІей сийна тІайийца социалистически декхараш кхоачашдергхиларах дог тийша я тха коллектив.

А. ПАХОМИН,
Гудермесски медико- инструментальни завода партбюро секретарь.

Грозненски ремонтно - механически завода цхьоалагІча цехерча болхлошта вайза а ца Іеш, ерригача завода болхлошта вовзаш ва токарь Багашев Увайс. ХІанз шоллагІча ах шера чотах къахьегаш ва из йоах цеха начальника нов. Соболева. Иштта да цо Октябра цІейна кийчду совгІат.

Сурта тІа: токарь Багашев Увайс. И. Плиева сурт.

Республика фермашка

Хьайбаш даьгІенашка доажалу ха тІакхачарах хьайбаш леладеча фермай къахьегамхой торо хургья хІара. Денна доахангара йоаккха шура лакхъе, хІаьта эрий тІаьнначеи дІайийначеи баьцашка уж доажаларах дукхагІа дулх тІакхетийта. ДукхагІа йолча фермай коллективаша хІаналехьа дикка толамаш даьхад цу даькъе.

Укх бетта хьалхарча декаде республика приемни пункташка дІакхаьчай 367 тонн шура. Из апрель бетта тІехьхьарча декаде еннача дикка дукхагІа я.

Шура яккхареи из паччахьалкхенга йохкареи темпаш дикка лакхъеннай Сунженски, Гудермесски, Ведана, кхыча районашка. Бакъда, плани тІайийна декхараши кхоачашдара дикка тІехьаюс республика. Паччахьалкхенга шура йохкарга диллача хІалахача шера укх ханачул дукхагІа ца йохкарал совгІа, кхо процент кІезигагІа йохк шура хІанз. ЦІенхаштта тІехьаюс Ачхой-Мартана, Грозненски, Советски районаш.

Еррига а приемни пункташка укх бетта хьалхарча декаде дІачуенна шура 2412 тонн я, хІаьта паччахьалкхенга шура йохкара ах шера план кхоачашъяра хІара декаде хІатела езар 2787 тонн я.

Паччахьалкхенга шура йохкара план кхоачашъяра махулла дукхагІа пайда эца беза даьгІенех, дІайийнача баьцех, тоаде деза хьайбашта зооветеринарни гІулакх дара балхаш. Хьайбаш леладераша шоай берригa низ оарцагІбаккха беза доахан продуктивность лакхъяра.

Хьайбай продукташ паччахьалкхенга йохкара ах шера план кхоачашъяр — из да хІанз фермай къахьегамхошта хьалхашка латта керттера декхараш.

ИтталагІа май тІанхоачаш паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкара ах шера план кхоачашъярах йола

СВОДКА
(план проценташ ца)

Районаш	Дулх	Шура	Фуаш
Ачхой-Мартана	62	54	87
Ведана	91	85	92
Грозненски	75	58	77
Гудермесски	89	72	88
МалгІабика	73	60	143
Надтеречный	65	62	127
Наьсарен	116	61	88
Наурски	52	68	84
Ножай-Юрта	74	63	90
Советски	28	41	90
Сунженски	94	62	80
Урус-Мартана	69	60	79
Шаьла	55	65	63
Шелковской	45	68	87
Берригача республике гІолла	71	62	80

ТАСС-а хоам

«КОСМОС-157»—СИГАЛА

1967-ча шера 12-ча мае аргІанара Лаьттан искусственни спутник «Космос-157» яхийтай Советски Союзе.

1962-ча шера 16-ча марта ТАСС-о дІахайкаьча программа тІа аьннача тайпара космически аренаш тохкилга дІахо дахьара йола Іилман аппаратура оттаяьй спутника борта тІа.

Спутник орбите яьккхай укх параметрашца:

юххьанцара гобоаккха юнъ 89,4 минут;

эггара дукхагІа Лаьттан тІехенна гаьна яьннача хана (апогее) 296 километр;

эггара дукхагІа Лаьттан тІехенна гарга енача хана (перигее) 202 километр;

орбита лостам 51,3 градус.

Іилман аппаратурал совнагІа спутника тІа я: 19, 994 мегагерца частотах болх беш йола радиопередатчик; орбита элементаш цІенна йистара йола радиосистема; приборийи Іилман аппаратураи балха хьанъехьа Лаьтта хоамаш дара йола радиотелеметрически система.

Спутника тІа оттаь аппаратура лерттІа болх беш я. Шийга ихоача информацеш йоашхаш я координационно - вычислительни центр.

СОВЕТСКО-БОЛГАРСКИ КОММЮНИКЕ

Советско-болгарски отношенеш кхы дІахо а мамогга чІоагІъяра тІакхувш хиларца а, хІаьта иштта 1948-ча шера даьча договора ха кхоачаяла гарга кхаьча хиларца а шинна а оагІоно вІакулгаш яздаьд доттагІлен, сотрудничество, вІаший новкъостал дара хьакъехьарча тІехьа тІашийдоагІача 20 шера долча кердача Договора, аьннад Советски Союза партийно-правительственни делегаци Болгаре Халкъа Республике хилара хьакъехьарча советско-болгарски коммюнике тІа. Переговораша, белгалдаьккхад коммюнике тІа, кхы цІаькха а бакъдир дийцача дерригача дешашта КПСС а БКП а, Советски Союзен Болгаре Халкъа Республикан правительстваш а бизза цхьа барт болашн хетараш цаІаш долаши хилар.

Вай ханарча дунен халкъашта юкъерча хьала къоастам беш йола цхьа белгало лерхІ шинна а оагІоно, аьннад коммюнике тІа, машар ца бохийтараи чІоагІбараи тІехьа латта низаш дегІадахкарах.

Цунца цхьана дунеп халкъашта юкъера хьал кІаьддарен машар чІоагІбарен новкъа цІенхаштта духьаленаш ю империалистически паччахьалкхений, эггара хьалхарча аргІанна, американски империализман Малхбузен Германе реваншистски гІозарийн агрессивни политико.

Шаккхе а оагІув эггара хоадамегІарча тайпара духьала я США-с Вьетнаме леладеча агрессена, дизза хьалоац ший даьхе паргІата а, ший лоІаме а, екъаенна йоацаш, вІашагІкхийтта а хилийтар духьа денале къовсам лоаттабу вошал дола вьетнамски халкъ.

Шинна а оагІоно юха а дІакхайкаду американски агресси юхатохара эша массе тайпа новкъостал тІехьа тІайоагІача хана а шоаш Вьетнама Демократически Республикана дергхилар. Шинна оагІоно хьаллоац 1954-ча шерарча Женевски соглашенешца нийсса доагІача тайпара а Къулба-Малхбоален Азе а дерригача дунен тІа а машар чІоагІбара хьаштаншта маэшара а Вьетнамера гІулакхаш къоастадара хьакъехьара ДРВ правительства нийсхо йола позицни Къулбехьен Вьетнама мукъаяккхара Къаман фронто дІадехараши. Шаккхе оагІув йизза барта я ДРВ правительствацеи Вьетнама Демократически Республикана бомбаш еттилга а цу социалистически паччахьалкхенна духьала леладу кхыдола агрессивни гІулакхаш а совцаделга дІадехача дунен общественностацеи.

Советски а болгарски а оагІонаш чІоагІа тий ша я Варшавски договора юкъедоагІача мехкаша Бухаресте кийчъяьча Европерча машари кхерамзлеи чІоагІъяра хьакъехьарча деклорацех машар чІоагІбарен Европера хьал тоадарен гІулакха европейски мехкаша хьегаш дола къа вІашагІтохара дика лард хургхиларах.

Шинна оагІоно лакхара мах бу Карлови Варашка европейски коммунистически болхлойн партей конференце даьчун.

Советски болгарски оагІонаш чІоагІа тийша я европейски кхерамзле Іалашъяра эша кардинальни хьал укх тайпара хиларах: европейски доазонаш, къаьстта а Одерцеи Нейсецеи дола. ГДР-ан Малхбузен Германенеи юкъера доазонаш хувцалала йиш йоацаш хилара мукІарло делга, дунен шоллагІа тІом чакхбаьнначул тІехьагІа хинна Европера доазонаш низагІа хувца гІертача милитаристски реваншистски низаша тувсача кхерама, лаьттай хьакъехьа ФРГ-с тІагІердадеча гІулакхашта, Малхбузехьарча Берлина хьакъехьа реваншистски гІозараша хьувзадеча правокационни гІулакхашта хоадам боллаш духьале елга. Шаккхе а оагІув духьале еш хургья ядерни герза тІакхача гІерташ Малхбузен Германе мел хьувзадеча гІулакхашта.

Греце военни переворот хилар шоашта цІенхаштта новкъа долга кхайкадир шинна а делегаце. Кхыча мехкашкарча низий новкъосталца моттигера реакци цу мехка военно-фашистски диктатура оттаде гІертар алхха гречески халкъа къаман хьашташта духьала доагІаш хинна Іап, Европа цу районера хьал толхадар а кхерам болаш гІулакх да из.

Шинна оагІоно къаьстта боккха лоархІам болаш лерхІ Варшавски договора — империалистически агрессена духьаларча тешшамерча чІоагІален,— организацеш кхы дІахо а чІоагІъелга.

Европера кхерамзлеи машарера сотрудничество Іалашъяра дешаш тувцара европейски юкъера совещани гулъярах гІойле яргьяр-кх дунен цу районе коллективни кхерамзлен система хьаяра, аьнна а, хІаьта массане юкъара машар чІоагІбаргахьа болача новкъа цунах йоккха белгало хургьяр аьнна, а хет шинна делегацена.

Советски Союзон Болгаре Халкъа Республикон, аьннад коммюнике тІа, белгалдоаккх ядерни герз ца даржийтара хьакъехьара договор оттаданза дарг ца хилар, хІаьта моллагІча форме а ядерни герз доаржалара, духхьала а е галоахарг а, яла гІойле йоацаш хила деза из договор.

ОагІонаша дІакхайкаду, шоай паргІато бахьахьанце, шоай халкъ ший лоІаме хилийтар духьа денале къовсам лоаттабеча Африка, Азе, Латински Америка халкъашкахьа шоай дог-уйла хилар.

Шинна а делегаце белгалдоаккх, дунен коммунистически боламерча хьала мах бара хьакъехьа а, хІаьта иштта из болам барт-цхьоагІо йолаши кхоатабеннеи кулга чІоагІдара чакхдаха ха хьаэттача гІулакхашта а КПСС-еи БКП-и позициц цаІ хилар.

Коммунистически болама барт-цхьоагІо чІоагІъяра тІабохийташ бола низ хІанз бебабе безаш лерхІ шинна оагІоно. Цу гІулакха боккхача лоархІаме хургьяр дерригача дунен тІарча компартей совещани.

Коммюнике тІа кулгаш яздаьд КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела К. Т. Мазурова, БКП ЦК Хьалхарча секретара, НРБ Министрий Совета Председатела Тодор Живкова.

КЕРДАЧА ХЬАЛАШКА БОЛХ БЕШ

1967 шера 1-ча январа дена планированен экономически стимулированен кердача система тІа яьккхай «Сунжанефта» мехкдаьтта промыслови управлени. Кердача системах эггара хьалхара декхар да дІадохийтар кІезигаГІа а долаш мамогга дукхаГІа мехкдаьттен гази дахар, производствах капитальни вложенейн эффективность лакхъяр, керттерча производственни фондех мамогга дукхаГІа пайда эцар, къахьегама овсарле сихаГІа лакхъяр, арахецача продукце дикал тоаяр.

Кердача хьалашка болх беш йолча мехкдаьтта промыслови управлене пайда чотах 3 фонд вІашагІйоллаpгья: материальни поощрене фонд, социально-культурни мероприятейн чуІе цІенош хьалдарен фонд, производство деГІакхувлара фонд. Уж фондаш вІашагІйохкаргья мехкдаьттен гази дукхаГІа даха, продукцена реализаци ярен из арахецарен боарам лакхбе, рентабельность айе, керда техникен прогрессивни технологин сихаГІа юкъеяккхаьа ерригача коллектива безам хургболча тайпара. Шера баьча балхах болхлошта материальни вознаграждени телаш хилча промыслайн цехийн безам дукхаГІа хул хувца ца йолийташ массаза а болх беш цхьа кадраш хилийта. Промыслашен цехашен болх дикаГІа ме бу, дукхаГІа доахаргда мехкдаьттен гази, лакхаГІа хургба продукцена реализаци яра боарам а предприятена хула пайда а, хІаьта из бахьан долаш торо дукхаГІа хургья болхлой, инженерий, техникий, гІулакхерча наьха алапеш лакхде, болхлой культурно-бытовой гІулакхаш тоаде.

Мехкдаьтта промыслови управлени кердача система тІа яьккхале хьалхагІа кийчон болх баьза барг-боацаш бар, вешта аьлча боахама финансови гІулакхаш, керттера производственни фондаши оборотни средстваши малагІча хьал тІа да хьожаш анализ ца йича ялацар. Анализ яьчул тІехьагІа гучадаьлар, керттерча производственни фондехи оборотни средстваехи пайда дикагІа эцара тоъал дукха торонаш а кхоачамаш а хилар. Белггала аьлча царех лархІа дезаш да: капитальни ремонт еш, организационни хьесапера бахьанех скважинаша сайна латташ йоаккха ха лоацъяр, болх беш йоацача оборудованена реализаци яр.

Поощрене фондаш вІашагІйохкача хана пайдан тІара еча отчисленей норматив оттаю мехкдаьттанен газан дукхагІа реализаци ярам рентабельность лакхъярах. Реализаце боарам лакхбарах еча поощрене торо хулийт продукци дукхагІа арахеца, хІаьта рентабельность лакхъярах еча поощрене вІаштІехьдеакхх производственни фондий хІара сома лоархІаш пайда дукхагІа баккха.

Болхлошта тела премеш дукъювла хьаст ба материальни поощрене фонд. Инженерно-технически болхлоштен гІулакхерча нахан материальни поощрене фондера мара тергьян премеш, хІаьта болхлошта алапе фондера телача премешта нийсса премеш тергья материальни поощрене фондера а — продукци яккхарга дІабода мах бІарччача бригадо е цехо, промысло лохбарах; къаьстта хІамаш карагІдаларах, вознаграждениш тергья шера итогех цу предприяте болх беш пар Іайнача производственни стажаген алапеген хьежжа. Шера баьча балха итогех вознаграждени тел инженерно-технически болхлоштен гІулакхерча нахан.

1967 шера баьча пайдан тІара дІачутелача ахчах вІаштІйоллаш йола материальни поощрене фонд дІаекъаргья:

инженерно-технически болхлоштен гІулакхерча нахан телача премешта, болхлошта телача премешта, шера итогех болхлошта телача премешта, балха тІа къаьстта дика хІама карагІдаларах телача премешта, материальни новкъостал дара. Цул совгІа, алапе фондера а премеш тел болхлошта.

Социально-культурни мероприятейн чуІе цІеноw хьалдарен фондера ахча дІаухийт: шишша квартира йола пхиаш цІенош хьалдарга — 30 эзар сом; районни больница хьалъеча дакъа лацара — 25 эзар сом; «Лоаман фо» яха салоІа цІа хьалдеча дакъа лацарга — 2,5 эзар сом; санаторий хьалъеча дакъа лацарга — 5 эзар сом; 1941—1945 шерашка лаьттача Сийлахь-боккхача Даймехка тІем тІа байнача тІемахошта обелиск оттаерга — 10,5 эзар сом, кинотеатр хьалдарга — 24 эзар сом: кхыча мероприятешка.

Производство дегІакхувлара фондера ахча дІаухийт: Заманкула районера мехкдаьттен гази гулъеш дІакххьийташ йола турбопровод хьалъярга — 520 эзар сом; Заманкуле кхаччалца асфальт юлаш никъ билларген оборудовани эцарген — 400 эзар сом.

Соахкарчул дукхагІа доаккхаргза 1967 шера мехкдаьтта — 11,7 процент, газ — 1,5 процент, продукцена реализаци яра боарам лакхлургба — 9,9 процент.

Планированен экономически стимулированен кердача хьалашка мехкдаьтта промыслови управлене дикка тоадаьл технико-экономически хьокхамаш. Мехкдаьтта даккхара 4 бетта план 100,2 процент кхоачашъяьй НПУ, газ яккхара — 107,7 процент, реализаци яра — 102,7 процент. Соахка цу хана даьккхачунца нийсдича мехкдаьтта 17,5 процент дукхагІа доакх, газ — 7,7 процент, реализаци яра — 17,0 процент. Мехкдаьтта доаккхача къахьегама овсарле лакхъяра 4 бетта план 103,1 процент кхоачашъяьй, хІаьта соахка цу ханна хинначунца нийсйича 14,6 процент дукхагІа лакхъеннай из.

1967 шера хьалхарча квартале мехкдаьтта промыслови управленера алапи юкъера лаьрхІача материальни поощрене фондера тийнна вознаграждени а тІехьа соахка цу ханна хинначунца нийсдича 5,7 процент лакхленнал, хІаьта промышленно-производственни персонала алапи — 6,7 процент. Цу тайппара, мехкдаьттан газен эзараш тоннаш планал совгІа паччахьалкхенга а кхьачай, хІаьта болхлоша хьаьнала къахьегарца шоай доход материальни поощрене чотах кхы тІа лакх а яьй.

Укх шера хьалхарча биъ бетта дика къахьийгад 1-ча промыслерча, мехкдаьттен гази даккхара мастера нов. Павлов Иван Андреевича кулгалдеча 2-ча бригада коллективо. 4 бетта планал совгІа цо даьккхад 645 тонн мехкдаьтта, 5,7 миллион кубометр газ.

Иштта дика къахьийгад цу промыслерча № 1 йолча мехкдаьттен гази даккхара мастера нов. Летников Николай Павловича кулгалдеча бригада коллективо а. Цо биъ бетта планал совгІа 165 тонн мехкдаьттан 1,1 миллион кубометр газен яьккхай.

Коллективашта юкъе де а лоагІаш сий деши лоархІаш ба оператораш Г. Сергиенко, И. Д. Никитенко, Н. Н. Колесников, М. Валедов, Г. Подолекин, В. А. Типко, М. Могильный, В. Маханько, кхыбараш.

Хоастабе метаргболаш къахьийгад мастера нов. Кодзоев ИбрахІима кулгалдеча шоллагІча промысла гаьнарча заманкульски бригадерча мехкдаьтта доахараша. Цар 4 бетта планал совгІа 320 тонн мехкдаьтта даьккхад.

Шийл декхарех дика лоархІаяьй мехкдаьтта хьаувза цех, 4 бетта план 100,1 процент кхоачашъяьй цо, дІатела мехкдаьтта соахка цу ханна хинначунца нийсдича 21,7 процент дукхагІа хиннад. Цехера дикагІа бола оператораш ба Кузнецов Иван Федорович, Никулина Анна Владимировна, болхло Овсянникова Нина Ивановна.

Сунжера мехкдаьттахой, шоашта карагІаьнначох кхоачам а ца беш, Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизара сийна къахьегама вахте а этта, цун сийна шерра социалистически яхь а йоаржаяь, мехкдаьтта даккхара план тІеххоачашъеш хьабоагІа укх май бетта а.

С. БЫКАДОРОВ,
«Сунжанефта» НПУ планови отдела начальник.

БУХГАЛТЕРИЙ БАЛХАХ

Ийдархоша шоай ханнахьа мах дІабенна яьнна реализаци предприяте боахама гІулакхех бухсоц паш хьахиннар лоархІаш, цунна хиннача пайда боккхали рентабельноста боарами белгалбеш долча доаллара кердача хьалашка цу кхаь звеньяна — продукци арахецара, дІаяххьийтара, маьхала яккхара юкъерча бувзамо бухгалтера уйла шийна къаьстта чІоагІа тІаоза еза хІана боахама контролер из хиларах тарра. Цу даькъе моллагІа а лертІарлаьнна хІача хилча из декхарийла ва цунах лаьца предприяте кулгалхошка шийн ханнахьа хоам бе а коллектив цунна лухтІаяккха а.

ХІанз хьожарга вай тІахьожам кхы а чІоагІагІа хила безаш йолча экономика кхыча моттигашка.

ЙИЗЗА БОАХАМА РАСЧЕТ ЧАКХЪЯККХАРА ЙОАНХО ЯР

Йизза боахама расчет чакхъяккхар предприятей болх тоабергболча хеадамболлаш долча хьалех цаІ хургда кердача хьалашка. ХІанз шеррача ларда тІа йизза боахама расчет чакхъяккхарца гІулакх хила дезаргда бухгалтера.

Оаха ОНЧОС аьнна цІи а тилла долла хІама чулоацаш керда хьокхам юкъебаьккхар цехашка. МаІан дича укх тайпара хул из хьокхам: «ОНЧ» — из ба нормасахьаташца лоархІаш бола продукце боарам, вешта аьлча планах дІайодаш йола ха эц планахи фактически хьаьча изделей дукхалца. «О» — керттера производственни фондаши оборотни средстваши «С» — цехе продукци арахецаога дІадодар. Цу тайпара, ОНЧОС коэффициентах къоастам бу цеха балха. Из коэффициент хьакхоач нормасахьаташца лоархІаш бола боарам керттерча, оборотни средстваштен цехе продукци арахецарга дІадодачоан дийкъача. Цул тІехьагІа фактически плановин коэффициенташ вІаши нийсъю. ХІаьта, нагахьа санна фактически коэффициент плановичул лохагІа хуле, цехо болх во баьб. Вешта аьлча, е производственни программа кхоачашъяьяц, е оборудовани хила езачул дукхагІа а Іайна, фондаша юха хьадала дезар лохденнад, е чакхъяланза йиса производство дукхагІа лаьрхІай, е продукци арахецаога дІабаха мах планахчул дукхагІа хиниаб. Цунга хьежжа, шийн ханнахьен пайда баргболаши цунна тІахьожам лоаттабелга Іалашде деза из йолйолча, цехашка, бригадашка, кхыметтел къаьст-къаьсттача агрегаташка а. Цу тайпарча боахама расчето торо хулийт производства юха хьалур хьийгача къига хьежжа дий-деций бокъонца зе а предприяте доходий кораика чу боахама хІара звенос шийгара доагІаш дола дакъа лаццита а. Доал дара кердача хьалашка вахаро тІагІортадаь дІадех пайден рентабельности мел хила еза хІара цехаген участкаген дІакхоачаелга, цхьабакъда, из малагІча наькъана де деза дукхача предприятешка хІанз а хови дац. Из деррига а бухгалтера карара гІулакх да.

ДОГОВОРА ДИСЦИПЛИНА КХОАЧАШЪЯРА ТІАХЬОЖАМ ЛОАТТАБАР

Боахама организацешта юкъерча договорни гІулакхаша новкъостал де деза корта а болаш цар ледаду гІулакхаш вІаштІехьа хилара, оагІоний бокъонаш, декхараш, бехктокхам бокъонца бовзийтара, Іалашде деза производство боарамагІа лелилген продукци шийн ханнахьа маьхала йоккхилгеи.

ОагІонаша бокъонца кхоачашъеш йола соглашенеш бухгалтера биэза тІахьожам лоаттабеш йола объекти хинна дІаотта деза договораш. Предприятена бокъо лу шийна совнагІен ца эшаши хьахьожаль продукци хьа ца эцаш йита. Нарядех маьхала ца йоаккхаш йола продукци йохка могаю.

Договорни гІулакхашта юкъе кхы чІоагІагІа хувцам беш хилча, белггалара санкцеш хила еза, нагахьа санна оагІонаша шоай декхараш толхалдьлале. Уж толхадар бахьан долаш хинна зенаш цунна бехке йолча оагІоно вокханна дІатакха деза бехке йолчо. Йолче, продукци ийцачарга дІайохийташ йолча счеташта е хьаяьхкача счеташта ше кулг ладеча хана бухгалтера, бакъдар аьлча, из дош теркал ца деш дита йиш яц. Договораш тІа аьннар мишта кхоачашлу ховргдолаш даим цу деша лухтІаваьнна хила веза бухгалтер договораш тІаьа декхараш кхоачаш ца дар бахьан долаш хиннача материальни а цунна тІеххьа финансови а зенах шийн ханнахьа кулгалхошка хоам бар дукхьа.

БАНКОВСКИ КРЕДИТАХ ПАЙДА НИЙСА ЭЦИЙТАР ДУХЬА ЛОАТТАБУ ТІАХЬОЖАМ

Банкера ийцача кредитех пайда эцара тІахьожам лоаттабара декхар хьалхагІа а ма дарий бухгалтера тІадожадаь. Цу деша хІанз кхы а чІоагІагІа тІаяхийта еза уйла, хІана аьлча банка кредитах боагІача тайпара пайда эцараи из шийн ханнахьа юхадерзадараи хьалхара бехктокхам боахама кулгалхошта тІабожабеш а хІаьта бухгалтер кредитни организацешпара предприяте гІулакхаш нийсагІа леладелга Іалашде дезаш а хиларах. ТІахьожама даькъе, бехктокхам лакхбу оборотни средстваех пайда нийса эцара хьалхара а цу цхьан ханна тоъаш йоаца шоай доалахьара оборотни средстваш ханна юхаметтаоттаяра ийдеча кредита тІара, нагахьа йолча хана Госбанко кредиташ телаш йола товароматериальни ценносташ йоагІачул совнагІа лелаярах, дІатакха деза ха тІехъяьннача ссуда тІара тела процент лакха оттаяра хьалхара а. Из долла хІама дІадахийтачунца дувзаденна да, цудухьа цу дешашта къаьстта чІоагІа тІахьожам лоаттабе декхарийла ва бухгалтер предприяте рентабельноста гІодаш Іаткъаргдоацача тайпара гІулакх вІаштІехьа а даькха.

ПРОДУКЦИ ЯККХАРГА ДІАБОДАЧА МАЬХА ЛЕЛАМА ЛОАТТАБУ ТІАХЬОЖАМ

Продукци яккхарга дІабодача маьха анализ еча хана бухгалтера теркам тІагІорба материальни затратайн дІадена, еча расходийн кхычаш тІа, кхыкхе статьяш шоаш йолаш.

Цхьабакъда, ца хьоахаеш йита йиш яц командировкаех мах телар санна йола управленчески расходий статья. Укхаза, халахета а, лора ца деш дІаухийт ахча, вешта командировкай бахьанаш шоаш а дукхагІча хана чІоагІа шеко йолаш хул. Предприяте рентабельность лакхъяр духьа къовсам лоаттабеча хана уж расходаш мамогга кІезигагІа хилийта гІерта деза.

Хьокхамаш дукхалгахьен дикалгахьен хувцалалара тІахьожам лоаттабелга — кердача хьалашка бухгалтер керттера уйла тІайохийташ дола гІулакх.

И. ЦЫГАНКОВ,
Грозненски швейно-производственни объединене керттера экономист.

ДОТТАГІАЛ — ТОЛАМИЙ ЛАРД

Аз кулгалду бригада йоккха яц — 17 саг мара юкъе воацаш я. Уж нах массе тайпа къамех ба. Царна юкъе — эрсий, гІалгІай, украинцаш, нохчий, белоруссаш, кхыбараш. Цхьабакъда, бригада барттайна, цхьа дезал санна дах тхо. ДоттагІал долаш, барттайна хиларо коллективана новкъостал ду доккхий производственни толамаш даха. ХІаьта, нагахьа санна укх шера хьалхарча квартале лелаяьча социалистически яхьа итогех тха 3-ча промысло МалгІабика района ерригача промышленни предприятешта юкъе шоллагІа моттиг лаьцаяле, цига ондо дакъа лаьцад тха шоллагІча бригада коллективо. Оаха во къахьийгадац.

Хьалхарча квартале мехкдаьтта даккхара план 100,3 процент кхоачашъяьй. Планал итташ тоннаш дукхагІа даьккхад «Іаьржа дошув». Планах 1 процент лакхъе лаьрхІа хинна къахьегама овсарле 2,2 процент лакхъяьй. Продукци яккхарга дІабода мах планах 2 процент лохбе лаьрхІадар, хІаьта бокъонца лохбаьр 5,8 процент хиниаб. Скважинашта эксплуатаци яра коэффициент 0,99 хилар планах 0,98 лаьрхІача метте. Цун маІан да тха бригаде йайда ца беш йоаеш йола ха геттара кІезигьаь хилар. Нагахьа санна планах хІара 150 ди массаза доал скважинашта ремонт е езаш хиннале, бригада сменаша дика а йоаккхоица а оборудованена гІулакх дар бахьан долаш 163 денга дІакхоачаяьй скважинаша ремонт ца еш беча балха ха.

Геолого-технически ши мероприяти чакхъяккхара чотах заданел совгІа 50,4 тонн дезача мехкдаьтта яьккхар бригадо. Дика къахьийгад бригадерча рационализатораша а. Цар еннача рационализаторски предложенеех 3 дІа а нийца, производствана юкъейихьай, хІаьта цар цхьа эзар сом гаргга экономически эффект а елар. Цу маьхерча предложеней автораш бар операторащ Кузнецов Алексей, Лукьянченко Иван, Хадан Юрий, кхыбараш.

ТІехдикача толамашна накъадаьхкар тхо Цхьоадагіча мал цІейна а — ханал хьалха кхоачашйир апрель беттара задани а.

Бригада хІара члея коммунистически общества принципах ва хаш а болх беш а ва. Дийнахьи буси миччахьа из дале а, къахьегама вахте латташ е цІагІа волаш, шийга кхайкича минута новкъостала оарцагІвала кийча ва царех моллагІа а. ХІаьта, шекъ йоацаш, из хила дезаш да вахадика толамаш дахар вІаший гІо новкъостал деш, цаІ - шоллагІчоа хьалхара бехктокхаме хилар, бригада сий лакха лоаттадеш, ерригга коллектив шоайла Іымерзен барттайнех хилар бахьан долаш.

Школа йисте ма яьккхинге а балха баьхка дукха кагирхой ба тха бригаде. Со гІалат варгвац кьона болхлой ерригача бригадана чІоагІа дукха безаш ба аз аьлча. Хоза хета даьлац, къьнарчей опыт йолчей операторашa М. Олигова, И. Лукьянченко, И. Моливина, Б. Герушна, кхычар царна тІа гІертта мехкдаьтта дахара говзал Іомаяь хилар. Къона мел бола мехкдаьттахой хІанз кхы цхьанна а сагагара новкъостал ца эшаш шоаш болх беш ба, хІаьта оператор Жадан Юрий шийн хьехархоел а хьалхавувла ваьннав.

Дика къахьегарца бригада коллективана юкъе шоаш безаболийташи шоай сий дайташи ба операторащ А. Кузнецов, Л. Дангаева, К. Б. Мержоев, И. Молевин, Ю. Нальгиев, кхыбараш. Хозача дешана-хьоахабу наха замерщицашлаборанткаш А. Калмыкова, В. Жарикова.

Укх шера цхьаь цаІ моттиг хиннаяц бригаде авари яь, прогул яь, къахьегама дисциплина толхаяь. Шерра яьржай Советски Іаьдала 50 шу дизара сийна ледаю социалистически яхь. «Советски Іаьдала 50 шу дизара цІерагІа йола бригада» аьнна цІи тилла бокъо яккхар духьа къовсам а лоаттабеш, тха коллективо шийна яхье йийхай тхоай 3-ча промыслера мастера Тригубов Александра бригада, Лар тІа яьккхай гойтара агитаци, пенца хьалдетта кепайоазув. Коллектив барцагІйоах цар тІанийна доккхий социалистически декхараш кхоачашдара.

КарагІаьнначох, бакъдар аьлча, оаха кхоачамбац, хІанзчул тІехьагІа чІоагІа къахьега деза Сийлахь-доккхача цІейна — Октябра 50 шу дизара даха доагІача тайпара накъадахара. Цудухьа шоай низаши хьинари ца кходеш къахьег оаха. Дахьен ираз бахьан долаш цхьана къахьегарца чІоагІлу доттагІал. ХІаьта ерригга коллектив иштта барттайна хиларо торо хулийт шерра гІа боахаш Октябра 50 шу дизарга йодача тха коллективо шийна хьалхашка латта доккхий социалистически декхараш сийленца кхоачашдергда аьнна тешшаме дош дала.

В. МАМЦОВ.
«Малгобекнефть» НПУ 3-ча промысла мехкдаьтта дахара мастер.

СВЕРДЛОВСКИ ОБЛАСТЬ. ХІанзлехьа а ши миллиард киловатт-сахьат электроэнерги еннай Боярски атомни электростанце. ХІанз из шоллагІа а дийнлуш латт: вІашагІйоллаш я кхы цхьаькха а 200 эзар киловатт низ бола энергоблок. Советски Іаьдала 50 шу дизара цІей хьатІанхоачаш из вІашагІъелла яккха дош деннад гІишлошъераша.

СУРТА ТІА: шоллагІча блока атомни реактора водопара проводаш вІашагІйохкара балхаш.

А. Грахова сурт.

ТАСС фотохроника.

Эрсий кхалнаьха кочамаш — экспорте

Эрсий кхалнаьха кочамий хьалхара парти экспорте дІаяхьийтай «Дон» яхача производственни объединена чуйоагІача барзкъаш тегача фабрикаша. Эрсий къаман формехьа хоза догам а деш хьаь я уж экспорте дІакхухьийта кхалнаьха кочамаш.

Производственни объединене керттерча инженера Раскина Золе аьлар Бельге, Швеце, Японе фирмашта дІаяхьийтай продукци, аьнна. ХІанз укх сахьате кийчъеш я английски фирмашта лаьрхІа долча барзкъий образецаш. Дукхха а тайп-тайпара кхалнаьха барзкъаш хьаду фабрико, цхьабакъда, эггара дукхагІа хьаштдараши дІайийераши эрсий кхалнаьха кочамаш я. Вай ханара моделаши шийн тайпара къаман догами вІаши тардалийтаро йиш хулийт мелла хозадар хьаштдолаш барий а безам тІабахийта. МоллагІа йоІ гІадъюгаргйолаш а, моллагІча йоІага хоза товргйолаш а я «Березка», «Прославна» яха кхалнаьха кочамаш. Саг маьре йодача - йоагІача а кагирхой балашка а ювхае лаьрхІа я уж кхалнаьха кочамаш. Кхалнаьха кочамел совнагІа, экспорта лаьрхІа фабрико хьаю сарафанаш, кхалнаьха костюмаш, берий барзкъаш.

Цига дІахьокха а йохка а производственни объединене 600 эрсий кхалнаьха коч яхьийтай укх деношка Монреалерча Дерригдуненн выставке.

(АПН).

Дукхача советски дезалашта йовзаш а накъайоалаш а я «Электромашина» яхача Кишиневски заводо хьаеш йола «Нистра» яха барзкъаш дутта машин. Из-м доазол арахьа а я чІоагІа наха хьаштдолаш.

ХІанз дукха ха йоаццаш предприяте кийчъяь йистеяьннай барзкъаш дуттача машина керда модель. Кхы а дикагІен аттагІен хургья из машин. ХІанзлехьа а шийн цІи а йолаш я из — «Аурика». Ер шу юкъедахачул тІехьагІа керттерча конвейер тІа шийн йоккхагІча йиший «Нистра» моттиг хьалоацаргья «Аурика».

«Малютка» яхача кхы цхьаькха машина а опытни образецаш кийчъяьй завода конструкторий чертежех. Цкъара 1,5 килограмм барзкъаш дитта йиш хургйолаш я из машин. Шийл хьалхагІа хиннача барзкъаш дуттача машинашта тара йоацаш, царел яйгагІа а габариташ зІамига йолаш а я «Малютка».

Укх гаргарча хана автоматически барзкъаш дутта машин хьаелга а карадерзаде лерхІаш я завод.

(АПН).

«АУРИКЕН» «МАЛЮТКЕН» КОНВЕЙЕР ТІА ЯРГЬЯ

ЧІОАГІЪЕ ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЯДОК

Советски строяна карагІдаьннача эггара лоархІамегІарча хІамаех цаІ да шоай патриотически гІулакх, граждански бокъонаш, декхараш довзаш бола керда нах, коммунизм хьинарен сакхетамен хьалъераш хьалкхебар.

Цхьабакъда, вайна юкъе хІанз а йолаш я вай законаши морали гІожагІча тайпара телхаеш, шоай воча оамалашца советски наха сатийкна бахен къахьеген новкъарле еш, шоай хулиганскии кхыча зуламерчен гІулакхашца къахьегамхой беркатера къахьегам, салоІам, сатем ийрчабоахаш йола антиобщественни элементаш.

Боахами культурен дегІакхувлача доаха вай толамаш доккхагІа ме хул, советски халкъ коммунизмана гарга ме гІерт кІезигагІа сатохалу цу эйперча гІулакхашта.

Цудухьа да дуккхача къахьегамхошта ловр кхоачашдеш а общественни организацешен паччахьалкхен органашен енна предложенеш хьаллоацаш а КПСС ЦК-аси СССР Министрий Советой «Зуламашца лоаттабу къовсам чІоагІбара де дезарий хьакъехьара» соцам тІаэцар а, хІаьта СССР Лакхехьарча Совета Президиумо «Хулиганство делаярах бола бехктокхам чІоагІбара хьакъехьара» Указ тІаэцар а.

МоллагІа а зулам, правопорядок толхаяь моллагІа а моттиг паччахьалкхен органашен советски общественносто могийтаргйоацаш дола а зуламерча элементашен порядок толхаярашен шоай гІулакхашта хьалхара дизза жоп лургдола а хьал хилийтара тІаберзабаь ба цу документий керттера чулоацам.

Цу документаш тІара мероприятеш чакхъяхаро дикача оагІорахьара новкъостал дир зуламашца, къаьстта а, хулиганствоца доаттабу къовсам вІаштІехьбаккхара.

Зуламерча элементаштен порядок телхаераштен гонахьара хьал уж общественносто ловргбоацача тайпара эттад, хІаьта царна шоашта дика хоьенаб советски закона берриган низ бирсали.

Укх тІеххьарча хана вІаштІехьдаьннад республикерча дукхача нах бахача пункташкеи предприятешкеи общественни порядок дикка чІоагІъелга.

Хьаэцаргья вай, масала, Грозненски дулха комбинат. Укх тІеххьарча ханналца цига массаза а хулаш дола хІамаш лоархІаш дар къахьегама дисциплинеи общественни порядоки телхаелга, халкъа доалахьара рузкъаш лечкъаделга. Иштта хила хьаьха хІамаш санна могийташ дар из, цхьаккха тайпа практически къовсам бацар цунца лоаттабеш. Цхьаккха хІама деш яцар общественни организацеш, эзар саг чуволча болхлой коллективана юкъе цаІ мара йоаца новкъостий суд кхыметтел шийн бокъонаш малагІаш я ца хови а геттара хала болх беш а яр.

Соахка октябрь бетта проверка яьчул тІехьагІа прокуратуро дулха комбината кулгалхошта тІадожадир общественни порядок телхаерашцен халкъа доалахьара рузкъаш лечкъадерашцен лоаттабеча къовсаме долаш дола соачамбоацараш дІадахара де деза делга.

Дулха комбината партКомон кулгалхошеи эггара хьалха шоаш дІаболалуш партийно-боахама актив гулйир, цига бокъонца шоаш мадарра дийцар тІаэтта хьалаши кхоачамбоацараш дІадоахаргдола наькъаши.

Активо лаьча решенега хьежжа гІулакхаш чакхдаьхар дулха комбинате партийна, профсоюзни, комсомольски организацей болх тоабара, дружинникий, пенгазетий хьинар айдара, новкъостий судий гІулакхаш тоадара. ХІаьта новкъостий судаш ваІшагІъехкар хІара цехе, хІара участке, царна юкъе хержар принципиальни, тешаме, коллективана юкъе сий деш бола болхлой, судий членашца лаьрххІа инструктаж йир.

Порядоки дисциплинеи толхаяь моллагІа а моттиг, хІама лочкъаяь гучаяьнна моллагІа а моттиг гучаяьлча, из цу сахьате общественни организацешта дІа а хайя, цу хьакъехьа де доагІар дора.

ХІаьта иштта вІаштІехьбаьккхача балхо шийн беркат сихха хьагойтар: хо а луш чІоагІъяла йолаелар къахьегама дисциплина, кІезигъелар общественни порядок телхаеши халкъа рузкъаш лечкъадеши йола моттигаш.

Цхьабакъда, чІоагГІа гІалат хургдар бокъонаш телхаелген зуламаши дІадахара декхар, правопорядок лорабча юкъе шеррача общественносто хьинаре дакъа а ца лоацаш, дукхьал административни низаца кхоачашдулургда аьнна хийтача.

Зуламаш хул, дукхагІа йолча хана зулам ца хилийта, бала беш йола цар тІехье ца хилийта йиш йолаш болча наха бІаргагучча.

Масала, цу тайпара торо хиннай Шаьла района Майртупски юртсовета председатела Темирсултанова цун гаргарча саго Ибаева бокъо йоацаш тепча лелаелга цунна хайнача хана. Тепча дІалулга Ибаевна тІа ца диллар бахьан долаш шийн граждански служебни декхар кхоачашдаьдац цо. Цудухьа шийна а бала бир цо, шийн гаргара саг суде а вахийтар. Укх тайпара нийсделар из гІулакх.

Укх шера март бетта больнице уллача С. С. Темирсултановгара заявлени кхаьчар милицега, сарахьа Майртупа юккъе гІолла ше ІовоагІаш юххе гІолла тІехйоалача «Волга» яхача автомашина чура аратехача тепчо когах чов яьй шийна, аьнна. Из доккха зулам кхы хьагуча ца доалаш иштта къайлагІоргдолаш дар. нагахьа санна следственни органаш Темирсултанова еннача заявлене тІа яьххача тайпара, «Волга» яхача автомашина чура юртсовета председатела тепча теха зуламхой лаха этта хиннаяларе.

ГІулакх мишта хиннад аьлча, цига е «Волга» а хиннаяц е цу тІа багІаш зуламхой а хиннабац. Цхьабакъда, из хьагучадаккхара а Темирсултанова дувцар харц долга хайтара а дукха къахьега дийзар следственни органий.

Темирсултановна оапаш ийщаб тепча бокъе йоацаш лелаяьи цунца лоралуш ца хиларах шийн цІагІа чу Темирсултановна чов яьи вола шийн гаргара саг Ибаев уголовни бехктокхама кІалхарвакхар духьа.

Юххера а, Темирсултановна чов яьй, из балхара дІаваьккхав, хІаьта хІанз харц тешал дарахи зуламхо къайлавахьарахи из уголовни бехктокхаме озарах дола дош къовстадеш а да. Лаьца чувеллав цун гаргара саг а. Цхьабакъда из деррига а ца хила йиш йолаш дар, нагахьа санна Темирсултанова шийн граждански служебни декхар кхоачашдаь а Ибаева тепча дІалулга Іалашдаь а хиннадаларе.

Хьаметтахьа хьалехьа зулам соцаделга, харцахьарча наькъа тІа ваьнна саг шийн ханнахьа юхасоцавелга, суде дІачувала везаргволаш йола ха хьатІакхачалехьа из юхасоцавелга — зуламашца лоаттабу къовсам вІаштІехьбаккхара даькъе керттера декхар а хинна дІаотташ латт.

Кхы цул кІезигагІа лоархІам болаш дац советски морала принципаш телхаераштен зуламерча элементаштен шоаш леладу харцахьара гІулакхаш цхьаннега а лоалургдоацилгеи общественноста гоама долген дІахайтар. ерригача общественносто, дерригача халкъо уж харцахьа лоархІилга цар сакхийтар.

Халахете а, практике цкъаза кхыча тайпара нийслу из: зулам даьча хьалхарча деношка общест-

БАРКАЛ ШОАНА, ДЕЗА ДОТТАГIИЙ

☆ ☆ ☆

ДУВЛА ТХО ДОЛЧА

Къилбаседа - ХIирийчен литературан искусстван кIира чакхдоала ди.

...Сайрийна ворхI сахьат даьнад. ТIанк аьнна хьалйизя я Лермонтова цIерагIча театра зал. Укхаза ба Грозне болхлой, районашкара баьхка юртбоахама къахьегамхой, литературан искусствай болхлой.

Театра сцена тIа ба Къилбаседа - ХIирий а Нохч - ГIалгIай а республикай партийни а советски а болхлой, литературан искусствай деятелаш.

Сайре хьайиллар вай республика культура министра нов. Татаева. Хьаьшашка моаршал а хоаттаж къамаьл дир Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела нов. Алмазова. Советски Iаьдал латтача шерашка дегIаена промышленности юртбоахами, чулоацамах социалистически формах къамани йола лакха культура а йолаш республикаш хиннай Нохч - ГIалгIайченахи Къилбаседа - ХIирийченахи, аьлар цо.

Къилбаседа - ХIирийчен литературан искусствай кIира дIахьочадакъа лоацаш хиннача шун гIорбаьннача искусства деятелаша, литератораша тха республика къахьегамхошта боккха эстетически салоIам баьб. Оаш тхо долча даьккхача кIиро къаьгга хьахьекхар вай халкъашта юкъера доттагIал цIаккха дохаргдоацаш долга.

КПСС Нохч - ГIалгIай обкома, республика Лакхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета, берригача къахьегамхой цIерагIа баркал аьлар нов. Алмазова Къилбаседа - ХIирий литературан искусстван кIиранна юкъе дакъа лоацаш хиннарашта.

Цул тIехьагIа нов. Алмазова Iодийннар халкъа халхара ансамбла солисткана Баева Альбинайна Нохч - ГIалгIай АССР заслуженни артистка яха сийлен цIи яларах дола Указ. Зале багIараша чIоагIа тIоараш детт. Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхошта художественни гIулакхаш деча хьинаре дакъа лацарах республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамоташ елар Къилбаседа - ХIирий АССР шинна а театра, паччахьалкхен филармонена, оркестра, халхара ансамбла, кхыча коллективашта.

Къилбаседа - ХIирий литературан искусстван кIира дIахьоча дакъа лоацаш хиннараш безаме тIаьцарах Нохч - ГIалгIайчен къахьегамхошта баркал оалаш къамаьл дир Къилбаседа - ХIирий АССР Министрий Совета председатела О. А. Басиева.

...Цул тIехьагIа доккха концерт оттадир хьаьшашта.

Къилбаседа - ХIирий паччахьалкхен филармоне симфонически оркестр (дирижер РСФСР-а заслуженни артист Г. Карапетян) яр из концерт хьадиллар. Боккхача безамца ладувгI гулбенначар цу оркестро локхача Д. Хаханова «праздничнм увертюрага», Т. Кокойте хIирий цхьоалагIча симфоне тIехххьарча даькъага, республика заслуженни артисткас М. Котолиевас даьккхача Г. Гуржибекова яздаьча «Орджоникидзе городах долча иллега».

Зрителашта дукхаезаелар «Чародейка» яхача Чайковске операрара ариозо аьнна артистка Д. Белаонова. ШоллагIа сцена тIа а яьнна Рахманинова «БIаьстанна хиш» аьлча а йитац из цахаддаш тIоараш деттача зрителаша...

Иштта хоза хеташ тIаьц гулбенначар Къилбаседа - ХIирий а Нохч - ГIалгIай а республикай заслуженни артисткас Баева Альбинаси Бирагов Михаилеи даь гIалгIай халхар, ансамбла маIача наьха группа оттадаь «Колхозни жа Iуй» яха хореографически сурт, ансамбла вокальни группа аьнна «Ала сога шовда» яха нохчий илли, кхы дукхадараш а.

Сцена тIа самодеятельни артисташ. Художественни самодеятельноста Ерригроссийски хьажара лауреат йолча «Иристон» яхача капеллас тIехдика оал С. Туликова «Советски Даьхе» яхеи Соловьев - Седойя «Соловьи» яхеи иллеш.

Дуккха дувца йиш яр цу сарахьа ХIирийчен артисташа, вай безача хьаьшаша гойтача сакъердамерча концертах. Маларра аьлча нохчий, гIалгIай, хIирий, эрсий шинна а республике дахача вхыча къамий доттагIал хьагойташ дар из. Концерт чакхдаьнна дуккха ха яьлча а соцаш дацар гулбеннарааша детта тIоараш.

Ираз долаш хилда тха хьамсара вежарий, йижарий шун вахар. Кхы а чIоагIлулда вайна юкъера доттагIал. Маьрша цIаккхоачалда шо! Уж ловцаш доахаш дIа-хьа къаьстар цу сарахьа Къилбаседа-ХIирийн Нохч - ГIалгIайчени доттагIий.

А. ЦИЦКИЕВА.

Фотокорреспондента Н. Кобиашвиле даьихача укх сурта тIа вайна бIаргагу халкъа халхара Къилбаседа - ХIирий паччахьалкхен ансамбла маIача наьха группа оттадаь «Колхозни жа Iуй» яха хореографически сурт.

Шоай республике меттел цул арахьа а цIи хезза а массанена дукха езаш а я художественни самодеятельноста Ерригроссийски хьажара лауреат йола «Иристон» яха капелла. Къилбаседа - ХIирий АССР-а искусствай заслуженни деятель А. Ачеев ва цун художественни кулгалхо. Нохч - ГIалгIайчен зрителаш а боккхача безамца тIаийцар кIиран юкхерча концерте тIехдика выступлени яь из коллектив.

Н. Кобиашвиле сурт.

ДОГ ГIОЗДОАККХА ГОВЗАЛ

Къилбаседа-ХIирийчен симфонически оркестр тIаийцар Нохч-ГIалгIай филармоне коллективо укх деношка.

Укхаза кхачалехьа цу оркестра коллективана хьалхашка латтар дукха чолхане декхар — музыка езача Грозне бахараштa дIайовзийта езар хIирий композиторий творчество, хIаьта иштта дIахьокхи дезар коллективи солисташи тайп-тайпара эргаш творчество йолаш хилар. Цу хьакъехьа оттаяь программа чIоагIа ка йоалаш оттаяьяр.

Ленинградски консерватори чаккхъяьккха волча Габараев Ильяй хьалхара симфони йолалушшехьа ладувгIарий дог тохадолийташ яр. Симфоне дувц вIашдухьалений драматизмахи дог гIоздоаккхаш хиларахи дизза долча вахарах. Диъ даькъах латташ я из симфони. Хьалхара дакъа динамизм йолаш, кхохкаденна, драматически образаш йолаш да. Укхаза саго сагах а сага дуxьа а дувц. ХIаьта вахар — из саго ираз бахьан лоаттабу къовсам ба. Сага вахар дуккха тайпа оамала белгаловаш йоахкаш да. Саго ираз бахьан къовсам лоаттабу, бакъда массе а хана цхьан тайпарча хьал тIа хила йиш яц. Цудухьа, Iаламо сага мадаллара из цкъаза сакъерлаш, бегаш беш, юмор йолаш хул. Цу хIамаех дизза да симфоне шоллагIа дола дакъа.

Цхьабакъда, моллагIча хьала тIа ше хиларах, сага дицдала йиш яц ше де дагалоаттадер. Сакъердаме дола, бытовой зарисовкаш йола моллагIа дакъа чакхдаллалца, симфоне авторо вахара, ираза тIаболача наькъа уйла ю. Из я аламий кхелах еш йола кIоарга уйла. Цу уйлано никъ лох. Ираза чIоагIа тIаккхача уйла йолаш къовсам лоаттабу саг иразага кхоач. Иштта чакхдоал гIулакх — иштта я финал! Из сага къовсам чакхбалар да. Бакъда ший ираз бахьан саго лоаттабу къовсам дог гIоздоаккхаш а гIайгIане а чакхбала тарлу.

Симфоне автора Габараев Ильяс. къовсам ше лоаттабеш санна, коталоица чакхйоаккх шийн произведени. дуккхача наьха коталоица, ираз бахьан долаш цхьан саго лоаттабу къовсам а беркатерча а хIамана тIехьа лоаттабу къовсам а болаш.

Кокойти Татархан ХIирийчен музыкальни культура къаьнагIа вола деятель ва. Цо вIашагIъеллай симфонически оркестр, хьалхарен халхарен Къилбаседа-ХIирийчен ансамбль.

Концерте программаца кхоачашъеш яр оркестр шийна йолча фортепьяна йола «Азау» яха фантази. Из хетаяь Сийлахь-боккха Даьхен тIом болча хана майра, къонахчал долаш фашисташца лийтача хIирий йоIа. Дега йIовхалца, лирически кIаьда язъяь фантази я из лергйоаца патриотка хIирий йоI Азау дагаеха. СабарегIа, чулоацама кIоарраленга кхоачаш, ладувгIачун уйла тIаозаш кхоачашйир из фантази Петрузова Маргаритас.

Хаханов Дудар. Цо йистеяьккхай Тбилисски консерватори. Къилбаседа - ХIирийчен композиторий союза председатель ва из. Цун тайп-тайпарча жанрех язъяь дукха музыкальни произведенеш я.

Симфонически оркестро локх «Ацамази Агунен» яхача хIирчий легенда ларда тIа оттаяьча из цIи йолча балета тIара сюнта. Цхьа произведени, цхьа поэма йолаш санна хеталу сюнтах. Из Iалаьмате дика произведени я. Доккха хIама карагIаьннад автора. Цул я доккхагIа хIама да цунцара дика музыка. Оркестро чIоагIа дог гIоздаьнна а, дегI тохадолийташ а кхоачашйир из сюнта.

ХIирий композитораш бувцаш хIирий музыкальни произведенеш лекхарех дош ца аьлча мегаргдац. Котолиева Мария Къилбаседа-ХIирийчен заслуженни артистка я. цун дика, безаме оаз я. ЧIоагIгIа творчески дог гIоздаьнна а артистизм йолаш а аьлар цо Сен-Санса «Самсони Далилеи» яхача операцара Далиле ари. Чайковске «Чародейка» яхача операцара Куме ариозо.

Эггара йоккхагIа йола котало яьккхар Iалаьмате дикеча иллиалархочо Долорес Белаоновас. Цо шеволла саг тохаваллийтар ше Римске-Корсакова «Паччахьа нускал» яхача операцара Марфе ариозеи Рахманинова «БIаьстанара хиш» яха романеи оалаш.

Наха де а доагIаш сий дир симфонически оркестран цун кертерча режиссера РСФСР-а заслуженни артиста Карапетян Гургенеи. Программа хIара номер чакх массаза йоал чIоагIа а дIаьхдаь а гIоараш тохар гулбенача наха. ДоттагIлен концерта юкъе дакъа лоацаш мел хиннарашта ладийгIараша эздий кIорапаш тийлар. Кхы а йоккхагIа котало йоаккхийла цу дикача коллективо, аьнна ловца баккха дог доагIа.

Умар БЕКСУЛТАНОВ,
композитор.

ЖУРНАЛИСТАШЦА ВIАШАГIКХЕТАР

Шоатта дийнахьа «Грозненский рабочий» редакце гулбеннабар вай республика журналисташ. Уж бевча хьоашалгIа баьхнабар вай республика дIадихьача шоай искусствай литературан кIира юкъе дакъа лоацаш хинна Къилбаседа - ХIирий республика писателаш. Царга моаршал а хоаттаж къамаьл дир Нохч - ГIалгIай журналистий союза председатела нов. М. К. Льянова. Вай республика писателий союза председатела нов. Р. Ахматовас хьаьший дIабовзийтар. Царца ба: писатель а сценарист а вола Цагараев Максим, драматург Токаев Ашах, поэташ Кайтуков Георгий, Царунаев Александр, Дарчиев Давид, Цирихов Михаил, Ефимцев Тимофей, кхыбараш.

ТIаккха Нохч - ГIалгIайче шоаш даьхихача ворхI дийнахьа промышленни предприятей а юртбоахама а къахьегамхошца, юрта а города а интеллигенцеца, студенташца а дешархошца а шоай хиннача сакъердамерча вIашагIкхетарех дийцар Къилбаседа - ХIирий писателий союза председатела нов. М. Цагараева. Укхаза шоаш дIадихьача кIирагIа шоай творчески коллективай хиннa ерригa выступленеш газетий оагIонашка къаьгга хьагойтарах республика журналисташта баркал аьлар нов. Цагараева. Цул тIехьагIа хIирий писателаша шоай дикагIйола стихаш йийшар гулбенначарна.

РАДИОГАЗЕТАШКА ХЬАЖАР ЧАКХДАЬННАД

КПСС Грозненски горкома бюро решенех Грозперча предприятеи учрежденеи общественни радиогазетий хьажар хилар. Укх деношка хьажара комиссе цу балха итогаш йир. Комиссе белгалдаьккхар предприятеи юххьанцарча партийни организацешт радиогазетий чIоагIа йоакхо еш а уж хан-ханнахьа арахецаш а хилар.

Радиоредакцеша шоай передачашка дувц коллективай вахара хиннача лоархIамегIарча событеех, къахьегамхоша деадача толамех, производстве хьалха латтарашка, новаторашка микрофона хьалхашка къамаьлаш дайт, хIаьта тайп-тайпарча темаех беседаш ю. ЧIоагIа терко ю радиогазеташа партей правительствай решенешта пропаганда яра, Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дузача денна доагIача бесса накъабахара а къахьегамхой оарцагIбахара а.

Радиогазетий хьажара йолча положенега хьежжа комиссе хьалхара моттиг елар Грозненски крекинг-завода радиогазета (редактор нов. Захаров), шоллагIа моттиг — Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода радиогазета (редактор нов. Лозовая). Комиссе иштта белгалйир медицински училища, «Гипрогрознефть» института, Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода, Грозненски нефтемаслозавода радиоредакцеша шоай болх дикка тоабаь хилар.

С. СУЛТАНОВ.

венни организацей цIерагIа хьахоа цунна чIоагIа раьза боацаш деш дола къамаьлаш, зуламхочоа лира таIазар делга дIалехаш письмош ухийт, следственни судебни органашта Iоттараш ю зуламерча элементашца шиш бац, яхаш.

Цхьабакъда, пьяница, хулиган е кхывола зуламхо, хIаьта иштта цар гаргара нах а коллектив, общественни организацеш йолча а баха, цига Iобийлхача долла хIама хувцалу. Судебно - следственни органашка дехар дохьийт таIазар ца деш зуламхой мукъабалийтара хьакъехьа, хIаьта суде дош дувцача хана общественни защитникаш оттабу.

Цу тайппара, къар ца луш вола разгильдяйи зуламхойи чIоагIагIа худ циз болча коллективал.

Цудухьа доацал-теш из, халахете а, общественни обвинителаш лохачул аттагIа общественни защитникаш лаха хилар?

Ер да из дика хьахьокхаш дола масал.

Ассиновски консервни завода белхлочо Доронина, балха хана къаракъ мена веха а волаш, юрта Совете а вена, цига дуккха нах болча хулиганал леладаьд, хулиган теве венача милице болхлочоа духьале яьй, цунна тIера форма эттIаьй.

Завода директора Руденкос во характеристика еннай хулигана. Цу тIа йоахар «Доронина къахьегама дисциплина телхаю, цIагIа а сий доацаш мел дола хIамаш леладу..., малар кертах а даьле довнаш доах, дуккхазза а общественни порядок телхаяьй, хIаьта из бахьан долаш цеха коллективен новкъостий судеи цун дош дийцад... Цхьабакъда, общественносто бехк баккхарах лертIавоалаш вац».

Из долла хIама иштта хиннадоллашехьа а, цо новкъарле янзар завода директора цу характеристикана ше кулг яздаь дукха ха ялалехьа Доронина дехар дарах завода белхлойн гIулакхерча наьхен юкъара собрани а гуль, цига хулигана гадоаккхаш къамаьл дара а «суде Н. Н. Доронина гадаккха бехктокхамера общественни защитник завода юрист Грудков вахийта» аьнна предложени ялара а.

Хержа вайта бехктокхамера защитник суде къамаьл деш вар. Цхьабакъда, завода директора лаьцача цхьаккха корта боацачеи принцип йоацачеи позицена раьза хила йиш йолаш яцар суд, цо лаьца воаллаш яккха 4 шу ха техар хулигана.

Цу заводе хулиганашеи пьяницашеи леладу гIулакхаш болхлоша ловргдоаца хьал миштa хилийта йиш я, нагахьа санна предприяте кулгалхочо ше цу наьха гадоахаш хиларах, цар мел даьча хIаманна гешт дар дехаш хиларах къахьегамхой коллектива сакхуйташ хилча.

Хьаьрваьннача хулиганагара зулам ца далийтара, дов хьедеш вари пьяницеи меттавоалавара массехк сага циз тоъаргба, цхьабакъда, пьянствай хулиганствай эйп дIадаккхара къахьегамхой коллективо, шеррача общественносто хьинаре дакъа ца лаьцача даргдоацаш да.

Ховш маларра, общественни порядок лораеча юкъе бахача махага дIахо йоача хана дакъа дуккхагIа лацийтар духьа правови гарантеш юкъейоалаяьй зуламашцеи обществана духьаларча кхыча гIулакхашцеи лоаттабеча къовсаме инициатива йолаш хиннача гражданий хьашташ лораделга Iалашдара. Цу даькъе белгалйоалаш я укх тайпара моттиг.

ХьалхагIа судамаш яь хиннача Гойгови Горчханови яхача шиъне соахка аьхки Орджоникидзевски станице шоай хулигански наькъаца гIелал енай шоашкада улица тIа гIолла шоашна йоI а йолаш дIаболхача гражданашка.

Цу зулама тIа лийсвенна милице болхло С. С. Сапарбеков ший хурдаь дехар деш хиннав царга хьашт доацар ца дувцийтар духьа, цхьабакъда, цунах цхьаккха дича а хIама хулаш хиннацац. Кхы а чIоагIагIа корзагIбаьннаб хулиганаш, кхы а чIоагIагIа эхь доадаь хьайзаб уж цу гражданашца а Сапарбековца шийна а.

Из гIулакх кIоаргача додаш латташ хилари герз юкъе ца даьккхача хулиганий зулам юхатохалург ца хилари кхета а даь, гIеттий тепча кхессай Сапарбекова, цхьабакъда, цунах а меттабахканзар хьаьрбаьнна хулиганаш. Цул тIехьагIа, зуламерча элементашца лоаттабеча къовсаме денал ура а оттадаь, тепча теха шиъла а хулигана човнаш яьй Сапарбекова.

Зулам ца гIаттийтар духьа Сапарбекова даь гIулакх ниисен хоастаде мегаргдолаши лаьрхIар следственни органаша а судо а.

ХIаьта хулиганашта Гойговнеи Горчхановнеи эггара лирагIа режим йолча колоне яккха пхи шу ха техар.

Судо яь из решени зулам ца гIаттийтарaн зуламхо каравоалавараи тIалерзадаь гражданаша чакхдоаха гIулакхаш ниса а да, уголовни е кхы тайпа бехктокх че оза йиш йолаш а дац, кхыметтел цу гIулакхаша зуламхочоа зе даьдале а, яхача законага хьежжа яь я.

Сийлахьеи доккхийи да кхонеи саг хьалкхевара, дIаяхача заман айпера гIулакхаш дIадахара даькъе вайна хьалхашка латта декхараш. Цхьабакъда, уж декхараш кхоачашдулургдац дуккхача къахьегамхоша цу юкъе хьинаре дакъа лоацаш ца хилча.

В. И. Ленина яьхад, советски законаш геттара дика да зуламерча гIулакхашца къовсам лоаттабе цар къахьегамхошка шоашка торо хулийтандаь.

Зуламашцеи бокъонаш телхаерашцеи лоаттабеча къовсаме дакъа лацарца дуккхача наха чакхйоаккх общественни декхар дагахьа кхетадеши общественни хьашташ телхадерашца машар хургбоацаши бола керда нах хьалкхебеш йола практически гIулакхий школа. ХIаьта вай цу къовсама нах дукхагIа юкъе мевс, сихагIа боаккхаргба вай толам.

К. БУРМИСТРОВ,
Нохч - ГIалгIай АССР прокурор, юстице 3-ча классера паччахьалкхен советник.

ХЬАЛХАРЧА МУГIАРЕ

1941 шера ткъаь шоллагIча июне газет а дешаш цIагIа вагIар Грозненски района цхьоалагIча Мая цIерагIча колхоза шофер Чулков Георгий. 12 сахьат даьлча къамаьл де оттайир цо репродуктор.

«ТIом», — из дар пунна хеза дегIаца мел бола пха тохаболийташ дола кердалар. ТIем тIа вахийтар дехаргда аз, аьлар цо сесагага...

ТIом болабеннача юххье, моастагIчун ниа чIоагIагIа хилар бахьан долаш дохадаьча фронта наькъашка гIолла тIехьашка бенача бIунна Подмосковье вера Георгий.

Хьакхаьчар 1941-ча шера Октябрь. Даьхен эскар кхы тIехьашка ца доалаш духьале е доладелар фашисташта. Чулков гIулакх деш хинна дакъа сецар Тула яхача города юххе. Город йоагаш яр. Халдаьза латташ кIур бар, дездаш санна бIаргех хий ухар наха. Город йита а йита малхбоалехьа дIаухар тIемах байлла болха кхалнах, къоаной, бераш.

Дийнаьь а бус а ца соцаш доагача цIенош юхе гIолла ледаш яр Георге машина. Фронта линена боеприпасаш лоаттайора цо.

Денале дакъа лаьцар Георге ноябре вай эскар контрнаступлени е доладалийтара. Дукха ха ялалехьа бIаь совгIа километр тIехьашка баьхар моастагIий.

Фронта линена гIулакх ду Георге батальон сецар Москвана юхерча хьунагIа. Шаккха ца хиннача тайпара шийла денадар Iа. Хала яр тIемахошта, бакъда аттагIа яцар шофераштa а. Миччa хана машина кийча хургйолаш цхьацна - шишша сахьат массаза доал бIоахбе безар мотор. СалаIа ха яцар, денгара-денга дукхагIа боеприпасаш лоаттае езар фронта.

Цхьан дийнахьа фронта лини йолча оагIорахьа йоаг машиний колонна. Шаьхха колонна дукха гаьна йоацаш ийккхача бомба гата хезар шофераштa. Цунна тIехьа кхы а гаргагIа делха аьлар бомбаш. Шофераша сахийр машинаш. Георгена хеталетар дукха ха ялалехьа кхераме кхы цхьа доккха хIама хургIа аьнна. Из хила а хилар. Цхьа уттех метр хьалха ийккхача бомба гарг а кхийтта пара аьнна йохайир кабина хьалхашкара Iоакъа. Кортах шийна цхьа хIама кхийтача санна хийтар Георгена. Цхьан секунда руль дIа а хийца ший юхьа тIа кулг хьекхар цо. БIаргадайра цIий!

— Вийнавац... Машен фунагIа даь а эшшача дIайнга еза.. Дог ма гIеллулда,— яха уйлаш ухар керта чу. Ниа бохаш латтача кулгашца махулла чIоагIа тейора руль.

Уж уйлаш керта чу йолаш воагIача Георгена бIарга а гуш ниисса бомба а кхийтта еха дIаяхар хьалха йола машин. Из бомба кхийтта баьккхача кIоага йисте гIолла сихха тIехъяьккхар Георге ший машин. Кхы сихагIа лалла йиш йоацаш сиха лаьллар цо из, фронт йолча оагIорахьа. Цунна дагадагIац ше цита машин дIа мишта кхоачайир. ХIаьта хьакхетар-м госпитале мара хиланазар шофера. Дукха ха ялалехьа човнех вийрза а вийрза юха а тIем тIа вахар из.

Чулкова лелайир шийн машин Украина, Польша аренашка. Карпаты яхача лоамашка, дехьаваьлар Висла, Одер яхача хих. ХIаьта изал наькъаш деш массехказза хийцар машинаш.

Дунен тIарча дукхача къамий наха сатийса ха—НийслагIа май—тIаккхаьчар. Деррига лаьтта дIахезар «котало» яха дош. ХIаьта Георгена из дош хезар дукха ха йоацаш моастагIчунгара хьаьккхача Праге.

— ДагалоагIа сона, — яхаш дувц Георге, — оахоша Левитана даьча къамаьлага ладийгIа. Хила йиш ярий-те кхы доккхагIа ираз, ма йоккха дега гIозле яр-кх из! ХIара дийна висача салтечоа дагадехар, шоашта хьалхашка лаьтта сий дола декхар кхоачашдара шише хьинаре. денале дакъа лаьцалга, царна дагара лацар шоай Даьхе.

— Котало яьккхача дийнахьа —дIахо дувц Чулкова — сона хьалха денна хиннача кхаь совгIата тIаккхийтар Чехословацки правительства денна цхьаькха а.

Дукха ха ялалехьа тIаккхаьчар демобилизаци ю ди а. Ше лелаяь машин кьоначa салтечунга дIа а енна, ший колхозе цIа кхоаччаше а. са ца доIаш, трактористалла балха вахар из. Юхаметтаоттабе безар бохабаь боахам. Дукха бисар фронтера цIа на боагIаш. ХIара къахьегамхо боккхача маьха волга ховра цунна. ТIем тIа санна хьинаре дакъа лаьцар Георге колхоза вахаре а. ХIара денна цаI ах—шиъ норма кхоачашйора.

Тахан шийн къахьегамца Лаьттан тIа машар хилийтара дакъа лоац Георгий Чулкова.

Г. СВЕТЛИДИН.

БИЗЗА ПАЙДА ЭЦА ЛОАМАН ДАЬГIЕНЕХ

Хьайбаш доакъарца Iалашдара къаьстта лоархIаме моттиг дIалоац лоаман даьгIенаша. Укх тIеххьарча массехк шера тха района колхозаша, совхозаша бизза пайда ийбу лоаман даьгIенех. Лоаман даьгIенашна цIенача фега, дегIа чIоагIа пайдане йола тайп-тайпара эрий тIаьнна баьцашка кортамукъа лелача хьайбашта IалаьмаIе сиха а дукха а хулх тIаккхет.

Тха района дуккхача боахамаша творчески уйла тIаяхийта пайда ийбу лоаман даьгIенех. Масала, «Ахтуринский» яхача совхоза хьайбаш леладераша дерригача шера шоай долалдьара кагий доахан лоаман даьгIенашка леладу. Цу лоаман даьгIенех бизза пайда эцарах совхоза хьайбаш леладерий вIаштIехьлаьлар деттача доахана даьрхIа тешшаме доакъара база Iалашъе, хIаьта из бахьан долаш вIалахача шера укх ханачул дукха дукхагIа шура яккха а йиш хилар хьайбаш леладерий укх шера. Тха района колхозаштеи совхозаштеи юкъе дукхьал из цаI мара боахам бац Iаи замалахьа лоаман даьгIенашка хьайбаш кхоабаш.

Хьайбай продуктивность лакхъяргa диллача лакхара хьокхамаш доахаш даьгIенашка кхоабаш хинна кагий доахан Iангара даьхар бригадира Яхьяев Салаудина. Укх тIеххьарча шин шера лоаман даьгIенашкеи хьайбаш леладара фермашкеи кхоабаш хиннача ворхI бIаь кагийча бежанех цхьаккха а дIакъастанзар. Цул совгIа, Iай а аьхкий а хьайбашта зооветеринарни бокъонаша дIалеххача тайпара гIулакх дарах уж цIаккха а цамогаш хилацар, хIаьта даим плановичул дукхагIа дулх тIа а кхетар.

Къахьегама овсарле иштта лакха йолаш болх беш хьайоагIа нов. Яхьяева кулгалду хьайбаш леладерий барттайна коллектив.

Бакъда, цхьадолча боахамий хьайбаш леладераштa боагIача тайпара пайда эца хац лоаман даьгIенех. Цул совгIа цхьадолча боахамашка даьгIенех пайда эцарга диллача дукха кхоачамбоацараш нийсдолийт балха юкъе. Укх тIеххьарча шин шера «Шалинский» яхача совхоза лоаман даьгIенашка кхаьбача кагийча доахах дукха хьайбаш дIакъаьстар. Из балха юкъе да мегаргдоаца гIулакх да.

Белгалде деза, лоаман даьгIенашка хьайбаш леладара пайданерча гIулакхех лоархIаме цаI. шоай болх дика бовза а бовзаш из чIоагIа безаш болча бригадаш вIашагIъехкар долга. Цу хьакъехьа чIоагIа гIадатваьлар «Шалинский» яхача совхоза директор нов. Шахбиев. ДаьгIенашка леладеча хьайбашта гIулакх де вIашагIъеллача бригада кулгалхо хьожавир хьайбаш леладара болх вIалла а бовзаш воаца Д. Яхьяев. ХIаьта из бахьан долаш хьахиннар гуш да.

Нов. Шахбиева хеталу даьгIенашка кхоабача хьайбай продуктивность лакхлац аьнна, хIана аьлча болх ца бовза нах кулгалдеуйттабарах боахама хьайбаш дукха дIакъийстад.

Цу тайпара, боахама кулгалхоша дувлийта гIалаташ теркал а даь тIехьа тIайоагIача хана боахха теркам тIабахийта беза кадраш лахара.

Юртбоахама министерствай Аргуна «Госплемстанцеи» бокъо лац бугIе дахка ха йола шинараш лоаман даьгIенашка дIалехка, дале а, цхьадолча боахамий кулгалхоша теркалдац из — шинараш кхыча хьайбашца лоаман даьгIенашка дIалехк. Из чIоагIа бехктокхаме а ла мегаргдоацаш а гIулакх да. Зооветспециалисташ декхарийла ба лоаман даьгIенашка дIалахка Iулаш вIашагIдеххкача хана цу юкъе шинараш ца нийсдалийтара махулла дикагIа тIахьожам лоаттабе. Цул совгIа, лоаман даьгIенашка дIалохкача хьайбашта юкъе нийсдалийта мегаргдац лазар дола хьайбаш, низа ийшаларaш, дулха тIехдаьнна гIийладараш. Иштта зооветспециалисташ декхарийла ба шийн ханнахьа даьгIенашка дIалехка вIашагIдеххкача Iулашта инвентаризаци е, хIаьта сиргIаш шийн ханнахьа яьIа яха.

Боккхача лоархIаме да, бежа Iушта эша гIулакх нийса а сиха а вIаштIехьдаккхар. Царна яла еза тIавагIа говраш, нувраш, спецовка, уж Iалашбе беза кхачанца.

Лоаман даьгIенашка кхоабача хьайбай продуктивность махулла лакхъяра боккхача лоархIаме да къахьегам нийса вIаштIехьбаккхар, шозлагIа - дале. бежа Iуй бригадашта юкъе цIаьхха нийсбенна нах ца бахийтар — бригадашка харжа беза шоай болх дукха безаш хиларал совгIа цу балхах дика кхеташ а из бовзаш а бола нах. Цу гIулакхо йиш хулийтаргья, тIаийцача лакхарча социалистически декхарашка хьежжа, хьайбай продуктивность чIоагIа лакхъе, хьайбаш дIа на къестийта, хIаьта Iана замалахьа чукхоабача хьайбашта шортта доакъар Iалашде.

М. МАХАДЖИЕВ,
Шоьла района юртбоахама производственни управлене керттера зоотехник.

ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА ГIУЛАКХАШ

АНГЛИ «ЮКЪАРЧА РЫНКАНА» ЮКЪЕ ПОДА

Европейски экономически юкъарлленна («Юкъарча рынкана») Англи юкъеяхара хьакъехьара правительства решени 10-ча мае могайир английски парламенто. Дукххача шерашка йIаьхъенна политически коллизи чакхйоаллача дIа ма кхаьчайий аьнна хеталора. Цхьабакъда, цIенъенна дIаьыннайолий-теш «Юкъарча рынкана» Англи юкъегIолга хIалзалца юхадийтта вIашдухьаленаш? Цу гIулакха шек хила бахьанаш да.

Промышленни монополей хьаштий духьа да, эггара хьалха, английски правительства из решени тIаэцар. «Юкъарча рынка» мехкашка таможенни пошлинаш вIаши ондла чухнахьа яьхача хьалашка цу монополей низ кхоэчаргбац хIамаш дIаухийтача керттерча рынкерча — Европерча шоай соперникашца къувса. Обшинай палате къоаггадь из хьакхайкалир премьер - министра Г. Вильсона. Англи «Юкъарча рынкана» юкъеяхаро «Iалаьмате чIоагIа воздействи ергъяр английски промышленностака», «Кхы цIаькха а алсамйоахаргъяр капиталовложенеш, низ тIаIоабергбар модернизацена», аьнна белгалдаьккхар цо. Промышленни монополей духьа английски правительства IотоIаде дийзар английски юрта боахама хьашташ, IотоIаде дийзар къамий содружества мехкий хьашташ. Цхьабакъда, английски правительства решени кхы а дукхагIа Iоткъам беш хургья пролетариата хьала. Англи «Юкъарча рынкана» юкъеяхарах 10 — 14 процент тIакхетаргда кхачан хIамай маьхаш, аьнна, мукIарло ца дича валанзар Вильсон. Кхыметтел болхлошкен гIулакхерча нахаген дIакхача йиш мел йола компенсацеш лаьрхIача а, . 2,5 — 3,5 процент мухха а тIакхетаргда, премьера дечa мукIарлонах, Англе вахарга дIадолар.

Йовза хьаштдолаш я английски правительства тIайишача решеней политически оагIув а. Хоаш да, ший хана Франци духьала гIерташ яр Англи «Юкъарча рынках» дIакхетийтара. ВIашагIкхийттача Штаташна айхха политически а экономически а бувзамаш долаш Англи хиларах дар из. США лоIамах шоаш ца хилар белгалдаккха гIерт хIанз английски правительства кулгалхой. «ВIашагIкхийттача Штатий лоIаме хургдоанаш вIашагIкхета деза вай, аьлар Вильсона телевидене гIолла ше къамаьл деш. — Вай айхха гIулакхаш-м леладу ВIашагIкхийттача Штаташца, цхьабакъда, хIаьта а вай пар лоIаме дац». Цу ханка цхьана Вильсона дIакхайкадир, Англи «Юкъарча рынкана» юкъеяхарах гIойле яргъя Малхбузенен Малхбоаленен юкъера гIулакхаш тоддара, аьнна.

Кхаж тоссача хана общинай палате ондла дукхагIа бараш шийна тIехьа хулга Iалашде вIаштIехьдаьлар английски правительства. Правительства оагIув хьаллаца ца а туташ «бунт» лелаечарна духьала эггара лирагIа гIулакхаш оттадергда, яхаш деча кхерамашца дир из дукхагIбараш тIехьабоахилга. ХIаьта а 35 лейборист духьала хилар правительствана, хIаьта 50 лейборист кхаж тасса ца туташ Iийра. Кхаж тессача хьаханначох, бокъонца барт а цIгIа, лейбористски парти екъаялар лоархI дуккхача маблюдателаша.

«Юкъарча рынкана» Англи юкъеяхарах деррига хургдараш хьалхxе а хьакхайкаде лоархIабац обозревателаш. Цхьабакъда, английски правительствас даьча цу гIулакхо берригнешта хетачох, цIенхаштта влияни ергъя мехка дерригача экономически а политически а вахара.

СИРИ ХА ТIА ЛАТТ

7-ча мае сарахьа балхах мукъа а баьнна цIабаха баьнача хана, массаза а санна, сихбенна магазинашкахьен тикашкахьен ухаш бар Дамаскера болхлойи гIулакхера нахи. Шоашта маькх, дулх, кхыйола продукташ эца лаьрхIа ухар уж цига. Цхьабакъда, сирийски столица торгови центре, массаза санна, шошоай гIулакхашта лелаш дукхха нах а боацаш, царна кхыча тайпара сурт дайра цига: къайла латташ дикай паIараш, IотIахийца корашта духьалара аьшкаш, цхьадолча маьждигашта юхе дегабуаме хьувзаш нах. Дамаскерча къахьегача наха духхьашха гуш дацар цу тайпара сурт.

— Нагахьа санна торгови мугIараш доассаленгадале, моллагIа хинка а цхьа локкха хIама хиларга хьежа мара делал. — яхаш из гIулакх футтарду сирийцаша. Базархоша еш йола саботаж гарга гIертача контрреволюционни заговора белгало яр.

Деррига а доладалар иштта хилар: гучахьа провокационни декхар хьалхашка а оттадаь, Ибрагим Хулас яхачо дына духьалара статья араяьккхар «Джейш шааби» яхача сирийски журнала тIа. Цунах шоашта найза а ийца, дына гIулакхашта тIагIолла бахархоех кагийча буржуазин дакъа хьал а хьоадаь, прогрессивни Iаьдала духьала къовсам лоаттабара новкъа уж баха лаьрхIар реакционни духовенствас. Шейхас Хасан Хабенаке хьалха а доахаш. Сире столице а кхыча городашка а бахача нахага кхачан продукташ дIакхоачилга дохаде гIертар базархой. Бахархой корзагIбаха а уж агIазбига а, хIаьта цунна контрреволюционни переворота никъ мукъабаккха а гIертар реакци.

Гуча мадаллара, мехка чурча классови моастагIаша шоашкара хьувзадеш гIулакх хиннадацар из. Империалистически разведкашеи Iарбий Малхбоалерча цар агентураи шоай кулг тIадихьадар Сирерча правительствана духьаларча кердача заговора. Укх деношка дамасски радиони телевиденеи гIолла къамаьл дир доалахарча Иорданера хIанз дукха ха йоацаш цIавенача дехкеваьннача сирийски эпсара — путчиста Фархан Зобе. Эпсаро беча лоткъамах гуча да, кхыметтел соахка гурахьа правительствана духьала яь хинна йоккха заговор цхьаккха хIама ца хулаш ехачул тIехьагIа а мехкара хIанзара Iаьдал дIадаккха гIертилга кердача Сире моастагIашца дита ца хилар. Монархически Иордане ведда дIавахача цу заговора кулгалхочо, сирийски эскаре гIулакх деш хиннача Салим Хатума къайлагIа бувзамаш леладаьд Сире реакционни гIозарашца.

Заговорщикаша, къьстта чIоагIа догдоахар сирийски Iаьдалца моастагIал долаш болча дына хьалхле лелаерашка а, хIаьта къоастадаь аьлча, «бусалба вошал» яхача контрреволюционни организацега а. Дуккхача хана деза цу мракобесий тоабаца а саудовски монархисташца а бувзаденна волча даккехьа хьоахаваьча шейха Хабанакена тIагIолла декхар дар Дамаска базархоша забастовка елга вIаштIехьдоаккхилга. Алеппо, Хомсе, Латаке, Сире кхыча районашка правительствана духьалара гIулакхаш вIаштIехьдаха дезаш бар заговора кхыбола доакъашхой. Иорданеки территоре тIа Мафрак яхача военни лагере Iомабеш бола оттабаь нах шоай герзашца мехка хьачухьелхийтара хоам бара хьисап долаш еш яр уж еррига провокацеш. Цунца цхьана Сире чуба безаш бар израильски бIу а.

Цхьабакъда, из шоай бIеха тийша болх чакхбоаккхилга вIаштIехьдалазар империалистий цар хуллайи. Прогрессивни организацешеи болхлой профсоюзашеи хьинаре хьал а лоацаш, ше дер сихен хоадамеи дора сирийски правительствас. Iаьдало лийцар заговор вIашагIъелларaш, цу лаькъе шейх Хабанаки а. Дамаскеи Алеппои баха нах кхачанна Iалашбелга дохаде гIийртача боккхийча базархошкара магазинаш хьаяхара хьакъехьа а иштта решени тIайийнар. «Джейш шааби» яхача журнала редактор Аднан Хамама а провокационни статья автор Ибрагим Хулас а суде беннаб. Цунца цхьана ханна сирийски революционни Iаьдалаша совпадир доазол арахьарча Iарбий реакце хьувзаду гIулакхаш а. Реакционни сирийски къотIашца дуламе бувзамаш леладаь саудовски ши дипломат а мехкара эккхавир.

Сире правительства хоадам боллаш чакхдоаха гIулакхаш хьинаре хьаллаьцар мехкарча дукххача наха. БААС яхача парте аьрдехьарча лостама активисташ баьнна ца Iеш, профсоюзаш а кхыйола общественни организацеш а духьала яьлар реакце хьувзабеча тийшача балха.

«АРАВЕРА ЗЕРАТЕ УХАРАШ»

Англо - саудовски отношеней исторе чу духхьашха тIаэп официальни Лондоно, моттиг хувпара тIера хиларах доацаш, кхыча бахьанийца Британски гIайренашка ваха Саудовски Араве король Фейсала. Из зерат а, цунца цхьан ниийсденна марионеточни къулбехьен - аравийски федераце викалаш Лондоне бахар а чIоагIа политически оамале хIама да. Английски империализман Аравийски ах-гIайрен мехкашка халкъа болам баржарах кхерабеннача моттигерча феодальни доалахойи политика хьакъехьа бартбелга да дувцар.

Хоаш махиллара, Аравийски ах-гIайрен къулбехье къамий-паргIатон къовсамо беча тIагIортамах кхы ше ца а яьнна, английски правительствас дIакхайкадир 1968-ча шера Аденера ший бIу дIабига а Къулбехьен Араве Федераци ший лоIаме хилийта а лаьрхIа я ше, аьнна. Из решени бахьан долаш корзагIбоалаш, селла чIоагIа кхерабелар аравийски феодалаш. Мелла эIамигачох а, хувцамах кхераш я, масала, Саудовски Арави. ФуннагIа хилча а Аравийски ах-гIайрен къулбехьа биса безаш ба английски бIу. Иштта да короля Фейсала а, Къулбехьен-Аравийски Федерацерча «доакъазалга гIолларча» цун партнерашта а, моттигерча шейхаштеи аьлаштеи а хетар. Цхьабакъда, деррига а теркал а даь аьлча, британски правительство лоархIаяц 1968-ча шера Къулбехьен Аравера дIагIоргья аьнна ше деннача деша тIара яла. Ханаш иштта яц!

Эттача хьалех Лондона гIойленагIа хет Аравера ший мехкдаьтта хьакъехьара хьашташ лоралелга Iарбий мехкашка империалистически политика чакхйоаха керттера низ а хинна дIаэттача саудовски монархена дIатIадиллача. Массехк бутт хьалхагIа цу тайпара плал хьакхеллай английски колониальни службана юкъе. «Спектейтор» яхача лондонски журнало гуччахьа яздора: «Доазол дехьарча валютаца расходаш елга тIа а дожадеш лелабеча ший бIуна новкъосталца Юкъерча Малхбоалехьара английски хьашташ лоралара меттел, беррига из болх дIатIабилла мегаргба Саудовски Аравена, тIаккха из тIеххьаръяр ца ийдича яргьяц английски герзаш. Цу тайппара, «расходаш» еш а йоацаш, «дIанийдеш» хургья Англи, хIаьта цун хьашташ, хьалхагIа санна лорадеш а хургда».

Гой массехк бутт ба, гIана тIехьа гIа боаккхаш, британски доалера гIозараш из дагальцар кхоэчашдеш доахка. Англе декхар тIальцад бIаь совгIа миллион фунт стерлинга маьха геттара дукха герзаш Саудовски Аравена дала, аьнна. ТIакхача торо йолча. хьовзамех Саудовски Арави Къулбехьен Араве Федерации хьулае тIахьокха «зонтик» да из, аьнал ерригача цу системах лондонски кепайоазоно. ХIанз укх сахьате Лондоне английски лидераша королаца Фейсалаца а къулбехьен - аравийски протекторатий шейхашца а еча переговорашка цIендаь къоастадеш да цу кердача неоколониалистически плана гIулакхаш.

Хоаш да, корола Фейсален Къулбехьен-Аравийски Федерацена доале латтарашеи тIагIертадечоа дIатIалха а цу районера ший бIу дIабигара сухал ца беш Iе а британски правительство кийча хилар. Деррига а теркал дича, ший къаьнарча колониальни принципа тIара ца йоалаш я Лондон — «юхе а Iеш дIагIолга». Лондоне вIашагIбетта тийша болх башха аъбоашхаш, эггара дукхагIа ховчарех долча «Файнэнши таймс» яхача английски газето язду: «ХьалхагIа а санна, язъянза йолча шин принципаца белгалйоалаш я, гIожа аьлча, британски политика — мукъаяьнна моттиг хьалацанза а мехкдаьтта хьашташ лораданза а ца далар.

С. ИВАНОВ,
Ф. СЕЙФУЛЬ-МУЛЮКОВ.
(ТАСС).

АГРЕССЕГА ХОАДАМ БОЛЛАШ: «АК!»

УРУГВАИ

«Уругвая Коммунистически парте Центральни Комитето ший еррига организацеш а, ший беррига членаш а, хIаьта иштта болхлой класс а, деррига уругвайски халкъ а тIахьех турпалерча вьетнамски халкъацара шоай дог-безам кхы а ионагIа совдаккхаран из хьинарегIа хьалланарай», — йоах Компарте ЦК заявлене тIа. Дерригача адамашца а гуччахьа къовсарах тара гIулакх лерхI заявлене тIа Вьетнамерча тIема эскалацех. Американски агрессораш эшийтаран ший паргIато бахьанне къувсаш дола вьетнамски халкъ мамогга сихагIа котдаккхаран гIойле хилийтар духьа дунен коммунистически болам а деррига революционни антиимпериалистически низаш цхьа барт-цхьоагIо йолаш хилийтара тIехьа къовсам лоаттабе чIоаггIа лаьрхIа ше хилар кхайкалу Уругвая Компарте Центральни Комитето.

ФРАНЦИ

Французски кхалнаьха дуккха делегацеш — Парижа тайп-тайпарча обществении организацей, Марна, Нор, Па-де-Кале, Лакхехьарча Марна, иштта кхыча департаментий викалаш Парижерча американски посольстве а баха. цар шоашкара хоадам боллаш протест яьй американски авиаце Вьетнама Демократически Республика территоре тIа оакхарий хьисапе къиза бомбаш еттара духьала.

Посольстве шоаш дIачуденнача каьхаташ тIа кхалнаха хьаьех Iалаьмате сиха американски агресси соцаелга.

Агрессена духьала протест еш цу тайпара каьхаташ французски кхалнаьха Союза моттигашкарча федерацеша а иштта дIачуденнад Марселерча, Лионерча, Бордорча, иштта мехка кхыча городашкарча американски консулашка.

МАВРИТАНИ

«Дерригача дуненна хетар теркал а ца деш, вай планета тIарча миллионаш болча наха беш бола тIахьехами цар яхари дIа а ца хозаш, Вьетнама Демократически Республикана бомбаш еттилга ца социйташ, Къулбехьарча Вьетнамера тIом шербеш я США, цунна цар дерригача дуненна духьала уттаю шоаш», яхаш язду Нуакшоте арадувлача «Пепль» яхача газето.

Социализма мехкаша, кердача новкъа а даьнна дегIаухача мехкаша, дерригача прогрессивни адамаша харцахьа лерхI США агресси, дIадех Вьетнаме мехкаш дола наьха цIий мехкаргдоацаш соцаделга, яхаш язду газето.

США

США негритянски болама гIорваьнна волча деятела, Нобелевски преме лауреата Мартин Лютер Кинга кхы цIаькха а хоадам боллаш протест яьй Вьетнамерча тIеман США Вьетнама гIулакхашта юкъе гIертаран духьала.

Из тIом шербеш мел ловзача кого Iалаьмате боккха кхерам тIаоттабу, аьлар Кинга ше Атланте къамаьл деш. Цо кхы цIаькха а белгалдаьккхар граждански бокъонаш лораяра болам хьаллоацаш бараша дакъа лаца деза Вьетнамски тIема духьала еча протесташка, аьнна.

(ТАСС).

ТАИЗЕ ДУВЛАЧА ГЕРЗИЙ ТАТАШ

Шайхача Йемена городашкеи поселкашкеи гIолла дерригача халкъа эгIазала талгIи хьайнай... США официальни болча викалаша яь бIеха, эхь лайна диверси бахьан долаш кхы чIоагIагIа баха йиш йоацаш эгIазбаха ба Аравийски ах - гIайрен къулбехьа уллача цу Iарбий мехкара нах.

Укх деношка городе Таизе танкашта духьала етта базуки оала топ йийттай тIема кхоачамаш лоаттадеш йолча йоккхача моттига, бахача нахах виъ саг вийнав цу довнах. Таизски кхерамален органашта гучадаьннад «Йемена новкъостал дара йолча американски миссе» территоре тIара из дов даь хилар. Миссе цIеношка чухьежача органашта корайир базукацара тIема комплекташ, герзаш, массехк передатчик. Хьалийцаб зуламхой а — миссе болхлой Гарольд Хартмани Стивен Лайписи. ЧIоагIа тохкам а баь гучадаьннад, «новкъостал» дара йола экономически учреждени я, яхаш, цунца хьула а луш, Йеменски Iарбий Республике паччахьалкхенна духьалара болх лелабеш конспиративна центр из хилар. Цу балха «почеркаx» а цу сахьате белгалдоалаш дар США Центральни разведывательни управлене кулгаца деш из хилар.

Суверенитет лораянза а мехка кхерамзле Iалашъяна а ярг ца хилар теркал а даь, эггара бIехагIча тайпара Таизе яьча цу моастагIлен актана духьала сихха де доагIар дир Йемена Iарбий Республика правительствас. Цо решени тIайийна диверсантий бIи а хинна дIаэттача миссе болх ца байташ соцабара хьакъехьа. Йемена территоре тIа гIолла леларгйоацаш никъ бийхкар самолеташта. Иштта дIакхайкадир зуламерча тайпара базукаца спараш йийттача хана моттигерча законех йоагIаш йола суд ергхилар.

«Плащеи шалтаи рыцараша» хьувзадеча зуламерча гIулакхашта духьала республика Iаьдало даьр вIалла шеко а йоацаш, даиза даргдоацаши дизза законахи да. Цхьабакъда, хIаьта а цу гIулакхаша чIоагIа дорх а баьб Йемена духьала сих а беннаб океана дехьара бараш. Миссеи а цIахьехаргья шоаш, берригача шоай официальни болча наьха дезалаш Йеменера дIабугаргба шоаш, аьнна чIоагIа хьакхайкалир Вашингтоне. Цунца цхьан ханна паччахьалкхен департаменто эли низ бир США-рча Йемена Iарбий Республика посольствана, цун болхлошта дIахьа ахара доазонаш дийхка а дийхка. ХIаьта американски кепайоазоно футтаройна доацараш а дувцаш, къенача республикана тIагIерттара кампани йоаржайир. Масала, «шийна даь дика ца довлара» из бехке е гIерт «Нью-Йорк таймс» яха газет. «Новкъостал» дара хьисапе Йемена 42 миллион доллар ахча деннад США-с, яхаш язду газето. Газето яхачох, 1962-ча шера декабре республикански правительство къоабал ярца США-с Iалаьмате доккха дика даьдар Йемена, хIаьта хIанз цунна мел даьр дайнад. Из бехк алхха традиционни хIилла мара, кхы хIама дац. Юххье деиз чакхдаллалца фальшиви къамаьл да из.

Экономически чIоаггIа гIоновкъостал эшача Йемена-м дукха ахча а хецаш, алхха цхьан США новкъостал даь Iийнадац. Дика ховш да, Советски Союза новкъосталца республике дукха а гIирсаш хьалдеш латтилга, цу даькъе ба Ходейдагара Хейсага кхоачаш булла тIо-никъ а. ХIанз дукха ха йоацаш Йемена Iарбий Республика президента Абдулла ас-Салала белгалдаьккхар, цIенача дег чура деш дола советски новкъостал цIаккха а диццургдац цун халкъа, аьнна. Из иштта долча хана, ший бIеха гIулакхаш дикача вывескаца къайлда а кхухьаш, зуламера балхаш деш хиннай американски мисси. Хьагучох, цунна эггара кIезигагIа дагадоаллар Iарбий мехка экономически прогресс елга. Геттара доккха хIама ше деш санна реклама а лелаеш, ше «болх» беш даьккхача ворхI шера, мадарра аьлча, цхьа-цаI промышленни объект хьалъяьяи по Йемене гIирсаш хьалделга шердара гIулакха. Цхьабакъда, цу миссе болхлой да тхо а яхаш, республика ший лоIаме хилара духьаларча заговора мазаш данмаи вIашагIлехкаш ЦРУ агенташ-м хиннаб. Из кхы цIаькха а бакъдаь хьахьекхар Мохаммед Абдель Рахман Джахаф керте а латташ, ший халкъа тийша болх баьрий шайкана суд еш хIанз дукха ха йоацаш Сане хиннача судебни процессо. Цар ахчаши герзаши а телаш, американскии английскии разведкай инструкцех болх беш хиннай из шайка. Йеменски республикански правительстваца дипломатически гIулакхаш оттаделга а гуччахьа хьарамле дег тIа йолаш даь хиннад Вашингтоно. ХIанз къаьстта дика гучадаьннад, Йемене зуламера, диверсионни болх лелабара ший агентурана дукхагIа торонаш Iалашъяр духьа мара, кхыча гIулакха цо из ца даьлга.

Англеца цхьана барта а йолаш, США шоашта хьалхашка уттаду керттера декхар шекало йолаш дац: царна геттара чIоагIа ловш да Йеменера республикански строй дIайоаккхилгеи Къулбехьара Корея е Таиланд санна, цунах ший лоIаме боаца мохк белгеи. Цу вай дийцача «Нью-Йорк таймс» яхача газето ший цхьан статья тIа хьагучадаьхар Йемена Iарбий Республикана духьаларча заговора къайлагIара пружинаш. Цо яздечох бIаргагу, доахача мехкдаьттах американскии английскии компанеша Iалаьмате дукха пайдаш цIдеш йолча Аравийски ах-гIайрен районе къамий-паргIатон къовсам дегIа бар чIоаггIа новкъаьлолаш Вашингтонеи Лондонеи хилар. Ший лоIамера Йемен хиларо колонизатораштa новкъарле ю цига шоай доалал дIачIоагIлара. Цу тIа а Англе хьакхайкадаь ма дий 1968-ча шера Аденереи Къулбехьен Араве Федерацереи ший бIу дIабига лерхIаш я ше, аьнна. Из «мукъайоала моттиг» хьалаца лерхI Вашингтоно. Цудухьа сихъеннай из-м, Великобритани «дIаяхалехьа» йеменски халкъ шийгарча паргIатонах дакхха. «Мехкдаьтта дувлача Iалаьмате йIаьхийча моттигашка тIахьожам оттабар да къоастадеш дола дош», — яхаш белгалдоах газето.

Йемена духьала США-с хьувзадеча тийшача балхашта бIехача наькъаца гIо деш я лоалахарча Саудовски Араве бIи белла йола роялистски клика. Американскии английскии ахчех оттаяьча монархистий бандаша мятеж гIоттаяьяр республикана духьала, машаре дегIаахара новкъарле яра ца деш хIама дитац цу банда. Укх тIеххьарча хана хоамаш хиннад, кхы а дукхагIа роялисташ хьаллаца лерхIаш я Саудовски Арави, аьнна. 20 миллион доллар тIакхийттай цун тIема бюджет; саудовско-йеменски доазонна юххе чуйинна хьалъеш латт реактивни самолеташта лаьрхIа йола аэродром, американски «Хок» яхача ракеташта лаьрхIа йола майдаш. Малхбузехьен газеташа белгалдоахачох, Эр-Риада королевски Iаьдало Вашингтонацеи Лондонцеи дага а доалаш уттаю ший планаш, хIаьта цар цунна доккха новкъостал ду. Йемена Iарбий Республикана духьала дунен халкъашта юкъерча реакце йоаржжаяь лелаеча заговора цхьа гов хила сахьатдац Йеменаи США-неи юкъера гIулакхаш дикка толха а деш Таизе хинна провокаци.

Империалистически низаша еш йола атакаш юха а етташ, доккхача денаца духьала латт республикански Йемен. Цо хоадам боллаш чакхдоаха гIулакхаш а паргIатони халкъ ший лоIаме хилареи моастагIаша хьувзадеча гIулакхашца тоам-машар боацаш из хилар а дерригача прогрессивни адамаша могадеши хьаллоацаши да. Советски наха чIоаггIа сийду шоай иэрази кхоалеи бахьанце къовсам лоаттабеча денал долчеи къахьегам безачеи йеменний. Йемена халкъашца чIоаггIа доттагIал хоттаденна а неоколонизатораштеи цар гIончаштеи духьала цо лоаттабеча къовсаме из хьаллаца массе хана кийча а ба советски нах.

А. БАТУРИН,
АПН комментатор.

СОВХОЗЕ — БЕРИЙ БЕШ

Надтеречни района «Знаменское» яхача юртара дукха кхалнах кагий бераш хилар бахьан долаш балха баха йиш йоацаш бусар. Цудухьа укх деношка совхозо берий беш хьайийллай цу юрта. 50 бера лаьрхIа я из беш. Берашта салаIара лерттIа хьалаш вIаштIехьдаьхад укхаза. ХIанз кхыча боахамий кулгалхой а болабеннаб шоай юрташка берий бешамаш хьалъяра торонаш леха.

С. СУЛТАНГИРЕЕВ.

БЕРИЙ САМОДЕЯТЕЛЬНИ ТЕАТР

Сакъердаме ба Наурски района культура Цlен методиста М. Бондаренко болх. Тайп - тайпара самодеятельни кружокаш вIашагIъехк цо, концертни программаш уттаю, юртарча клубай болхлошта художественни самодеятельность вIашагIтохара новкъостал ду. Цул совгIа Мария ше а хул концерташка дакъа лоацаш. Концертий программа дIахьу конферансье а, дика илли алархо а я из.

Кхелетача кагирхойи деша дагIача берийи салоIам мишта вIаштIехьбаьккхача бакъахьа хургбар аьнна икъа уйла йир Мариис. Культура Цlен заведующеца дага а яьнна берашта лаьрхIа художественни самодеятельноста, духовой оркестра, халхара, балетни, иштта кхыйола кружокаш вIашагIъехкар цо. ХIанз 38 саг ух цу кружокашка.

Каст - каста республика теникий театр доагIаш хулар наурцашболча. Къона наурцаш боккхача сакъердамца хьожар театра хIара выступленега. Шоай низаца теникий самодеятельни театр вIашагIтоха лаьрхIар цар. Цу гIулакха шоашта юкъера 15 саг хьахержар. Москвера теникаш яйтар царна. Иштта дIайолаелар репетицеш. Эггара хьалха С. Маршака «Теремок» яха пьеса оттайир бераша, Цул тIехьагIа Т. Ландау «Репка» яха спектакль оттайир. Кагийча зрителашта чIоагIа дезаделар шоай района теникий театр

ХIанз «Колобок», «Машенькаи чаи» яха фаьлгаш оттаде кийчлуш я театра коллектив.

А. МИСЛАУРОВ.

Йоагаш я олимпийски цIи

13 мае грозненски «Динамо» яхача стадионе делкъа ха хуллаш гулбелар эзараш къона физкультурникаш — Советски Iаьдала 50 шу дизара хетаьча дешархой хьалхарча ахкан Олимпиада финальни яхьашка дакъа лоацараш. Программа юкъе дар спорта ворхI тайпа.

Олимпиада финальни яхьаш дIайолаядалехьа школашка, зонашка хиннача яхьашка дакъа лаьцар 25 эзар физкультурнико. ХIанз чIоагIабараш гулбеннаб шоашта юкъера чемпионаш белгалбе.

...Торжественни марша кийчо еш ба дешархой. Цу ханна Мусоров Павла цIерагIча майдан граждански тIема турпалашта оттадаьча памятника юхе хьагучабоал шин йоахалий спортсменаш — Советски Союза Турпал Иодис Алексейи республика дешархошта юкъера чемпион Кланчук Ленини. Цхьан хана цIи хеза хиннача вратара А. Иодиса даим йоагача цIерапа хьалсог факел, тIаккха из дIалу по эIамигача легкоатлетага. Из факел бе а йоаллаш гонахьа мотоциклисташ а болаш дIавода вож. Стадионе кхаччалца факел хьая бокъо яьккхай дикагIа волча итт спортсмено.

«Динамо» стадион. Цига я 29 школера командаш. Микрофон йолча хьатIаноагIа горисполкома председателя заместитель нов. Минаев. КПСС городской комитетои къахьегамхой депутатий городской исполкомои тIадилларах Олимпиада хьаелларца даькъала буви по къона спортсменаш.

СУРТА ТIА: олимпийски цIи яхьаш боагIа спортсменаш.

Н. Набиашвили сурт.

ВОЛЕЙБОЛ

Орджоникидзе цIерагIча стадионе дIадоладенлад «Труд» ДСО республикански Совета волейболистий цхьоалагIча круга ловзараш. Яхье дакъа лоацаш я бархI кхалнаьхеи 21 маIача наьхеи команда. Яхьа бокъонга хьежжа котъяьнна (маIача наьха цаIи кхалнаьха шиъи) командаш финале ловзаргья. ХIанз яхьа цхьадола ловзараш чакхдаьнначул тIехьагIа хьалха я Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода а химкомбината а кхалнаьхеи гипрогрознефта а химкомбината а маIача наьхеи командаш.

ФУТБОЛ

Юкъе а кхаьча дIахьош я «Труд» ДСО республикански Совета футболистий традиционни турнир. ЦхьоалагIча группа бархIи шоллагIча группа шийттеи команда я шоайла къовсамаш лоаттадеш. ХIанз цу яхье хьалха я «Сунжанефть» мехкдаьтта промыслови управлене футбольни команда.

О. НИКОЛАЕВ.

АГИТБРИГАДА — КХАШКА

Доккхий декхараш латт къаьстта укх юбилейни шера культпросветучреждененшта хьалхашка. Уж лерттIа кхоачашду Урус-Мартана района культпросветучреждений болхлоша. Кхашкара балхаш дIадоладелча гIоне беррига шоай болх цигахьа баьккхаб цар. ХIанз а цахадаш болх беш я района культура Цlен, Гехи яхача юрта культура Цlен, Шалажерча, иштта кхыча юрташкара клубай агитбригадаш. Хан-ханнахьа шоай репертуар кердайоах агитбригадаша. Балха лерло лелаерашца лира къовсам лоаттабеш, уж бегбоахаш хул агитбригадай концертни программаш. Каст-каста хьахоз кхашкарча станашка лекха музыка. ХIанзле кхашкарча болхлошта лаьрхIа 40 совгIа концерт оттадаьд тха района агитбригадаша, 100 лекци йийшай, 65 сайре яьй, цул совгIа 260 беседаши читкаши яьй. Къаьстта дика болх бу тха районе Гехи яхача, Шалажерча, Мартан-чу яхача юрташкарча клубай агитбригадаша.

БIаьстан - кхашкара балхаш латтача юкъах 20-нел кIезигагIа доацаш къахьегамхошта хьалхашка концерташ оттаде декхараш тIайийцад района клубаша. Шоаш денна дош цхьайолча клубай агитбригадаша хIанзле тIехкхоачаш а даьд.

Моттигерча партийни комсомольски организацешта Цlе уголокаш вIашагIтохара, уж хозъяраи тоаярaи, къахьегама листокаш арахецараи новкъостал ду агитбригадаша.

Боккха болх бу культура отдела дIа-хьа лелача автоклубо а. Хьалхxе а оттаяьча графиках болх бу цо. Цхьан дийнахьа массехк моттигашка гIулакх дий чакхйоал автоклуб. Юртбоахама темаех лаьца документальни фильмаш хьокх цо, беседаш ю, лекцеш еш, кхашкарча болхлошта лаьрхIа керда газеташ, журналаш кхухь.

Укх деношка къаьстта дукха болх бу тха района библиотекаша. Тракторни бригадашкеи фермашкеи дIа-хьа лела библиотечкаш вIашагIъеххай цар. Кхашкарча болхлошта эша литература Iалашлу библиотекараша.

Библиотекаш гойтара агитацеца, книжкай выставкашца, плакаташца, картотекашца кийчъяь я.

А. Д. ДИДАЕВ,
Урус-Мартана района культура отдела заведующи.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгIа

РАДИО

16 май, 1967 шу.

6.30 — Нохч-ГIалгIайчен лаьтталеладерхо (эрсий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.10 — «Грозненский рабочийи» «Комсомольское племяи» газетий обзор. 7.20 — Передачай программа. 8.20 — «Сердалов газета обзор. 8.30 — «Къона тIехьен (гIалгIай меттала). 8.45 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — Торговле болхлой заявкех оттадаь концерт. 16.30 — «Юртара лора яха передача (гIалгIай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00—Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.15 — Индустриальни Нохч-ГIалгIайче (эрсий меттала). 17.30—«Дикача даь бIарг» яха передача (эрсий меттала) 17.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Берашта. «Ахка кхайкхэ», «Рашидах йола повесть». 18.45 — «Безамахи доттагIленахи». Лакхерча классашка деша багIараштa йола передача. 19.05 — Телевизионни кердадараш (эрсий меттала). 19.35—Керда хьалъеча тIиштоша гIалвут передача (нохчий меттала). 20.00 — Халкъа хьаькъала хьаст передача (гIалгIай меттала). 20.20 — Шоана бераш. 20.30 — Английски меттала урок. 21.00 — Нохч-гIалгIай музыка исторе тIара. 21.30 — «Хьалхарча безамах йола повесть» яха художественни фильм.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Гелефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. 3-39-11; бехктокхама секретара—3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; юрта боахамеи письмойи отделий — 3-42-28;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем— 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ03157, Заказ № 2282.